

Högskolan

Sammanfattning

Utskottet behandlar i betänkandet 112 motionsyrkanden om högskolan från den allmänna motionstiden 2007. Motionsyrkandena avser bl.a. övergripande högskolefrågor, framtida förstärkningar av vissa lärosäten, tillträdesfrågor, rekrytering till högskolestudier, högskoleutbildningars innehåll, nya högskoleutbildningar, vidareutbildning, validering, studentfrågor och högskolans personal.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden och hänvisar i huvudsak till gällande bestämmelser, planerade eller vidtagna åtgärder, rådande ansvarsförhållanden samt pågående utrednings- och beredningsarbeten.

I betänkandet finns reservationer från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet. Därtill finns två särskilda yttranden från Socialdemokraterna.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Utskottets överväganden	8
Övergripande högskolefrågor	8
Framtida förstärkningar av vissa lärosäten m.m.	12
Tillträdesfrågor	13
Rekrytering till högskolestudier m.m.	15
Högskoleutbildningars innehåll	17
Nya utbildningar	24
Vidareutbildning och validering	26
Övriga utbildningsfrågor	28
Studentfrågor	29
Högskolans personal	31
Reservationer	33
1. Högskolans framtida utveckling, punkt 1 (s)	33
2. Högskolans framtida utveckling, punkt 1 (v)	34
3. Systemet för resursfördelning, punkt 2 (s)	34
4. Högskolestyrelsernas ledamöter, punkt 3 (s)	35
5. Högskolornas regionala spridning, punkt 4 (s)	35
6. Uppföljning av studenter efter avslutad högskoleutbildning, punkt 7 (s, mp)	36
7. Uppföljning av högskolornas jämställdhetsarbete, punkt 8 (mp)	37
8. Grundläggande behörighet på grund av ålder och arbetslivserfarenhet, punkt 10 (s, v, mp)	37
9. Validering av reell kompetens, punkt 11 (s)	38
10. Breddad rekrytering m.m., punkt 13 (s)	38
11. Högskoleutbildningars kvalitet, punkt 15 (s, v)	39
12. Övergången mellan studier och arbetsliv, punkt 16 (s, mp)	40
13. Kunskap om homosexuella, bisexuella och transpersoner i högskoleutbildningar, punkt 17 (v)	40
14. Kunskap om homosexuella, bisexuella och transpersoner i högskoleutbildningar, punkt 17 (mp)	41
15. Arbetsmiljökunskap i vissa utbildningar, punkt 18 (v)	41
16. Utbildning av lärare i svenska för invandrare, punkt 19 (v)	42
17. Kunskap om jämställdhet i högskoleutbildningar, punkt 20 (v)	43
18. Kunskap om jämställdhet i högskoleutbildningar, punkt 20 (mp)	43
19. Utomhuspedagogik i lärarutbildningen, punkt 21 (mp)	44
20. Kunskaper om sex och samlevnad i lärarutbildningen, punkt 22 (v)	44
21. Särskild lärarutbildning för yrkeslärare, punkt 24 (s)	45
22. Imamutbildning, punkt 25 (s)	45
23. Utbildning av tolkar, punkt 26 (mp)	46
24. Information vid validering, punkt 28 (v)	46
25. Likabehandling av studenter, punkt 32 (v, mp)	47
26. Sexuella trakasserier inom högskolan, punkt 33 (mp)	47

Särskilda yttranden	49
1. Övriga utbildningsfrågor, punkt 31 (s)	49
2. Kårobligatoriet, punkt 34 (s)	49
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	50
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2007	50

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Högskolans framtida utveckling

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:Ub226 yrkande 5, 2007/08:Ub444 yrkande 5, 2007/08:Ub465, 2007/08:Ub510 yrkandena 1 och 2 samt 2007/08:N341 yrkande 4.

Reservation 1 (s)

Reservation 2 (v)

2. Systemet för resursfördelning

Riksdagen avslår motion 2007/08:Ub510 yrkandena 3 och 12.

Reservation 3 (s)

3. Högskolestyrelsernas ledamöter

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:Ub205, 2007/08:Ub500 yrkande 1 och 2007/08:Ub510 yrkande 13.

Reservation 4 (s)

4. Högskolornas regionala spridning

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:Ub250 och 2007/08:Ub417.

Reservation 5 (s)

5. Högskolornas uppdrag om samverkan

Riksdagen avslår motion 2007/08:Ub260 yrkandena 1 och 2.

6. Finansiering av lärcentrum

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:Ub346 och 2007/08:Ub434.

7. Uppföljning av studenter efter avslutad högskoleutbildning

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:Ub439, 2007/08:Ub498 yrkande 8 och 2007/08:Ub510 yrkande 8.

Reservation 6 (s, mp)

8. Uppföljning av högskolornas jämställdhetsarbete

Riksdagen avslår motion 2007/08:A402 yrkande 31.

Reservation 7 (mp)

9. Framtida förstärkningar av vissa lärosäten m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:Ub268, 2007/08:Ub278, 2007/08:Ub329, 2007/08:Ub427, 2007/08:Ub432 och 2007/08:Ub529.

10. Grundläggande behörighet på grund av ålder och arbetslivserfarenhet

Riksdagen avslår motion 2007/08:Ub510 yrkande 10.

Reservation 8 (s, v, mp)

11. Validering av reell kompetens

Riksdagen avslår motion 2007/08:Ub443 yrkande 3.

Reservation 9 (s)

12. Övriga tillträdesfrågor

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:Fö223 yrkande 9, 2007/08:Ub226 yrkande 8 och 2007/08:Ub443 yrkande 2.

13. Breddad rekrytering m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:Ub443 yrkande 1, 2007/08:Ub444 yrkande 1 och 2007/08:Ub510 yrkandena 6 och 11.

Reservation 10 (s)

14. Övriga rekryteringsfrågor

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:So402 yrkande 3, 2007/08:Ub304 yrkande 2, 2007/08:Ub336, 2007/08:Ub351, 2007/08:Ub414 och 2007/08:Ub425.

15. Högskoleutbildningars kvalitet

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:Ub444 yrkande 2 och 2007/08:Ub510 yrkande 5.

Reservation 11 (s, v)

16. Övergången mellan studier och arbetsliv

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:Ub498 yrkande 7, 2007/08:Ub510 yrkande 7 och 2007/08:A400 yrkande 17.

Reservation 12 (s, mp)

17. Kunskap om homosexuella, bisexuella och transpersoner i högskoleutbildningar

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:So294 yrkande 6, 2007/08:So335 yrkande 33, 2007/08:Ub422 yrkande 7, 2007/08:Ub454, 2007/08:Ub455 och 2007/08:Ub550.

Reservation 13 (v)

Reservation 14 (mp)

18. Arbetsmiljökunskap i vissa utbildningar

Riksdagen avslår motion 2007/08:A381 yrkande 12.

Reservation 15 (v)

19. Utbildning av lärare i svenska för invandrare

Riksdagen avslår motion 2007/08:Ub271 yrkande 3.

Reservation 16 (v)

20. Kunskap om jämställdhet i högskoleutbildningar

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:Ub212 yrkande 2, 2007/08:Ub397, 2007/08:Ub443 yrkande 5, 2007/08:Ub566 yrkande 33 och 2007/08:A402 yrkande 32.

Reservation 17 (v)

Reservation 18 (mp)

21. Utomhuspedagogik i lärarutbildningen

Riksdagen avslår motion 2007/08:Ub557 yrkande 2.

Reservation 19 (mp)

22. Kunskaper om sex och samlevnad i lärarutbildningen

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:Ub274 yrkande 1, 2007/08:Ub330 yrkande 1 och 2007/08:Ub537 yrkande 1.

Reservation 20 (v)

23. Övriga frågor gällande högskoleutbildningars innehåll

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:So228 yrkande 3, 2007/08:So316 yrkande 4, 2007/08:So487 yrkande 3, 2007/08:Ub223, 2007/08:Ub243, 2007/08:Ub254, 2007/08:Ub276, 2007/08:Ub293, 2007/08:Ub364, 2007/08:Ub378, 2007/08:Ub388 yrkande 1, 2007/08:Ub423 yrkande 1, 2007/08:Ub438, 2007/08:Ub444 yrkandena 3 och 4, 2007/08:Ub500 yrkande 3 och 2007/08:Ub544.

24. Särskild lärarutbildning för yrkeslärare

Riksdagen avslår motion 2007/08:Ub514 yrkande 1.

Reservation 21 (s)

25. Imamutbildning

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:Ub210 och 2007/08:Ub282.

Reservation 22 (s)

26. Utbildning av tolkar

Riksdagen avslår motion 2007/08:Sf344 yrkande 29.

Reservation 23 (mp)

27. Övriga förslag om nya högskoleutbildningar

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:Ub241, 2007/08:Ub267, 2007/08:Ub341, 2007/08:Ub489 och 2007/08:Ub564.

28. Information vid validering

Riksdagen avslår motion 2007/08:A349 yrkande 16.

Reservation 24 (v)

29. Lärcentrum för utomhuspedagogik

Riksdagen avslår motion 2007/08:Ub558.

30. Övriga förslag om vidareutbildning och validering

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:Ub289, 2007/08:Ub330 yrkande 2, 2007/08:Ub395, 2007/08:Ub415 yrkande 3 och 2007/08:Ub431.

31. Övriga utbildningsfrågor

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:Ub328, 2007/08:Ub442, 2007/08:Ub490 och 2007/08:Ub500 yrkande 2.

32. Likabehandling av studenter

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:So295 yrkande 16, 2007/08:So335 yrkande 30 och 2007/08:Ub422 yrkandena 8 och 9.

Reservation 25 (v, mp)

33. Sexuella trakasserier inom högskolan

Riksdagen avslår motion 2007/08:A402 yrkande 37.

Reservation 26 (mp)

34. Kårobligatoriet

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:Ub380 och 2007/08:Ub538 yrkandena 1–3.

35. Högskolans personal

Riksdagen avslår motion 2007/08:Ub226 yrkandena 6 och 7.

Stockholm den 6 mars 2008

På utbildningsutskottets vägnar

Ulrika Carlsson i Skövde

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Ulrika Carlsson i Skövde (c), Marie Granlund (s), Mats Gerdau (m), Betty Malmberg (m), Agneta Lundberg (s), Christer Nylander (fp), Louise Malmström (s), Lars Hjalmered (m), Peter Hultqvist (s), Oskar Öholm (m), Thomas Strand (s), Göran Thingwall (m), Caroline Helmersson-Olsson (s), Per Lodenius (c), Eva Johnsson (kd), Eva Olofsson (v) och Lage Rahm (mp).

Utskottets överväganden

Övergripande högskolefrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandena som gäller övergripande högskolefrågor.

Jämför reservationerna 1 (s), 2 (v), 3 (s), 4 (s), 5 (s), 6 (s, mp) och 7 (mp).

Motioner

Socialdemokraterna skriver i motion 2007/08:Ub510 yrkande 1 att Sverige ska vara en ledande kunskapsnation. Utbildning är en avgörande förutsättning för att befästa demokratin och för att utjämna olikheter i fördelningen av välfärd, inflytande och möjligheter. Alla människors rätt till kunskap och utveckling är utgångspunkten för socialdemokratisk utbildningspolitik.

Enligt yrkande 2, samma motion, kan högskoleutbildningarnas kvalitet höjas genom en tydligare profilering av utbildningsutbudet, ökad samverkan mellan och inom lärosäten samt koncentration av vissa utbildningar. Socialdemokraterna avvisar alla planer på att tvinga högskolor att slås ihop eller att anbefalla samverkan eller samgående enbart på geografiska grunder.

Socialdemokraterna menar vidare, i yrkande 3, att det behövs ett nytt resursfördelningssystem som möjliggör högkvalitativ utbildning och forskning i hela landet. Inom ramen för det nya systemet bör man, enligt yrkande 12, pröva möjligheten att premiera högskolor som arbetar aktivt med jämställdhet och mångfald.

Motion 2007/08:Ub444 (s) yrkande 5 framhåller också vikten av att högskolorna får incitament att arbeta mer med profilering. Profilering kan bl.a. leda till en effektivare resursanvändning.

Socialdemokraterna menar i motion 2007/08:Ub510 yrkande 13 att det är rimligt att allmänheten är representerad i lärosätenas styrelser. Staten måste kunna garantera en fri forskning och undervisning med hög kvalitet oberoende av externa intressen och finansierare. Därför tilldelar staten universiteten och högskolorna nästan 45 miljarder kronor varje år. Av detta följer att personer från näringslivet samt politiskt valda personer från nationell, regional eller lokal nivå utgör en naturlig rekryteringsbas för lärosätenas styrelser.

Även i motion 2007/08:Ub205 (s) behandlas frågan om högskolestyrelserna. Motionären menar att det är naturligt att styrelseledamöterna har en bred förankring i det omgivande samhället. Staten bör därför utse en majoritet av ledamöterna i styrelserna.

Enligt motion 2007/08:Ub500 (s) yrkande 1 bör icke-svenska medborgare få möjlighet att ingå i högskolestyrelser. Det omfattande samarbete som finns mellan svenska och utländska universitet bör även inbegripa lärosätenas styrning och ledning.

Socialdemokraterna skriver i motionerna 2007/08:Ub498 yrkande 8 och 2007/08:Ub510 yrkande 8 att högskolor och universitet bör ges i uppdrag att följa upp studenter efter avslutad utbildning. Sådana uppföljningar kan ge information om anpassningen till arbetsmarknadens behov, utgöra underlag för utveckling av utbildningar samt ge blivande studenter värdefull information om arbetsmarknaden efter examen.

Behovet av nationell uppföljning av studenter framhålls även i motion 2007/08:Ub439 (m). Motionären menar att regeringen bör bereda förslagen från utredningen Samverkan för ungas etablering på arbetsmarknaden (SOU 2006:102) och förverkliga utredningens intentioner.

Vikten av regional spridning av den högre utbildningen framhålls i motion 2007/08:Ub250 (s). Uppbyggnaden av regionala högskolor har inneburit en breddad geografisk rekrytering av studenter och forskare samtidigt som den sociala snedrekryteringen minskat.

Behovet av regionala högskolor och universitet omtalas även i motion 2007/08:Ub417 (s). Regionala lärosäten sägs bidra positivt till utveckling och tillväxt samt ger fler människor möjlighet att genomföra högre studier.

Enligt motion 2007/08:Ub260 (s) yrkande 1 bör högskolornas samverkan med det omgivande samhället förstärkas och konkretiseras. Högskolan bör ses som en integrerad del av samhället. Enligt yrkande 2 bör Högskoleverket inkludera samverkan i sina kvalitetsutvärderingar av den högre utbildningen.

Finansiering av lärcentrum bör, enligt motion 2007/08:Ub434 (s), i första hand vara statens ansvar eftersom verksamheten avser högre studier. Verksamheten är viktig eftersom den ökar tillgängligheten vid orter utan egna lärosäten.

Även i motion 2007/08:Ub346 (fp) anförs att staten ska se över möjligheten att bidra med finansiering av den distansutbildning som bedrivs vid lärcentrum. Lärcentrum har en strategisk roll att öka tillgängligheten till högskolestudier i hela landet.

Vänsterpartiet skriver i motion 2007/08:N341 yrkande 4 att utbildningsnärlig näringslivsanknytning behöver förstärkas genom att öka tillgängligheten till högskoleutbildning, kvalificerad yrkesutbildning och vidareutbildning på mindre orter. Högskolorna bör ha verksamhet på fler orter samtidigt som de erbjuder kvalificerad yrkesutbildning och medverkar i det lokala näringslivets utveckling.

Miljöpartiet anser i motion 2007/08:A402 yrkande 31 att Högskoleverket bör ges i uppdrag att ta fram jämställdhetsindikatorer. Det skulle möjliggöra uppföljning och jämförelser av lärosätenas arbete med jämställdhet.

I motion 2007/08:Ub226 (m) yrkande 5 framhålls värdet av att universitet och högskolor ges en friare ställning i förhållande till riksdag och regering. Det behövs, enligt motionärerna, starka civila institutioner som kan granska den politiska makten.

Även i motion 2007/08:Ub465 (m) anförs behovet av att öka friheten för högskolor och universitet. Den nuvarande myndighetsformen sägs omöjliggöra olika angelägna reformer.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandena.

Målet för politikområdet utbildningspolitik, vilket har beslutats av riksdagen (prop. 2000/01:1, bet. 2000/01:UbU1, rskr. 2000/01:99), är att Sverige ska vara en ledande kunskapsnation som präglas av utbildning av hög kvalitet och livslångt lärande för tillväxt och rättvisa.

I budgetpropositionen för 2008 (prop. 2007/08:1) framhåller regeringen behovet av ökad koncentration av kompetens genom att lärosätena profilerar sig och utvecklar samverkan med varandra. Eventuella sammanslagningar mellan lärosäten bör enligt regeringen bygga på lärosätenas egna bedömningar och på frivillighet. I regleringsbrev för universitet och högskolor för 2008 anges att lärosätena i årsredovisningen ska rapportera vilka beslut om samarbeten med andra lärosäten som tagits i syftet att uppnå ökad profilering och arbetsfördelning. Utskottet delar regeringens uppfattning i nämnda frågor.

Utskottet anser att frågan om var högskolorna väljer att lokalisera sina respektive verksamheter bäst hanteras av högskolorna själva. En särskild utredare (dir. 2007:50) har haft i uppdrag att göra en analys av och lämna förslag till hur eftergymnasiala yrkesutbildningar utanför högskolan ska sammanföras under ett gemensamt ramverk benämnt Yrkeshögskolan. Utredaren kommer att överlämna sitt slutbetänkande i mars 2008. Utskottet anser inte att riksdagen bör föregripa regeringens beredning av utredarens förslag. Enligt regleringsbrev för 2008 ska universitet och högskolor utifrån lärosätets särskilda ansvars- och kompetensområden bidra till genomförandet av den nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007–2013 och dess prioriteringar. Av redovisningen ska framgå på vilket sätt lärosätet bidragit till genomförandet av strategin.

Förslag om ett nytt system för resursfördelning har lämnats av Resursutredningen (SOU 2007:81). Utredningen behandlar även frågan om hur jämställdhet bör premieras vid fördelningen av resurser.

Högskolestyrelsernas sammansättning behandlades av utskottet med anledning av propositionen *Frihet att välja – ett ökat inflytande för universitet och högskolor när styrelseledamöter utses* (prop. 2006/07:43, bet. 2006/07:UbU11, rskr. 2006/07:122). Utskottet tillstyrkte regeringens förslag om att minska det politiska inflytandet när lärosätenas styrelser utses.

Utskottet anförde bl.a. att uppgiften att utse styrelseledamöter bara är ett av flera styrinstrument som regeringen kan använda i sin styrning av statliga myndigheter. Instruktioner, regleringsbrev, myndighetsdialoger, förordningar och särskilda regeringsbeslut är andra styrmedel som kan användas för att beakta samhällsintresset samt säkerställa insyn och kontroll av de offentliga medlens användning.

Enligt 11 kap. 9 § regeringsformen får endast den som är svensk medborgare vara ledamot av en styrelse för myndighet som lyder omedelbart under riksdagen eller regeringen. Regeringen har tillsatt en utredare (dir. 2007:158) som ska föreslå alternativa verksamhetsformer till den traditionella statliga myndighetsformen för statliga universitet och högskolor som omfattas av högskolelagen (1992:1434).

Utskottet konstaterar att det i dag finns högskolor i alla län. Dock anser utskottet, i enlighet med vad som ovan har anförts, att det är önskvärt att högskolornas arbete med profilering och samverkan intensifieras.

Under 2007 har Högskoleverket presenterat rapporten *Högskoleutbildningarna och arbetsmarknaden* (Rapport 2007:7 R). Rapporten syftar till att informera utbildningsplanerare på lärosäten, studievägledare i gymnasieskolan och blivande studenter om framtida möjligheter på arbetsmarknaden för olika utbildningsgrupper som påbörjar sin utbildning läsåret 2007/08. Enligt regleringsbrev för 2008 ska Högskoleverket i samverkan med universitet och högskolor utveckla uppföljningen av studenternas etablering på arbetsmarknaden efter examen.

Att högskolorna ska samverka med det omgivande samhället är fastställt i 1 kap. 2 § högskolelagen (1992:1434). Lärosätena har haft i uppdrag att i årsredovisningen för 2007 redovisa de senaste årens samverkan med det omgivande samhället inom utbildning och forskning. Som nämnts ovan ska lärosätena även bidra till genomförandet av den nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007–2013.

Yrkanden om lärcentrum behandlades av utskottet i betänkanterna 2006/07:UbU1 och 2006/07:UbU4. Utskottet anförde då att det är befogat att kommunerna bidrar med vissa resurser för att deras invånare ska kunna bedriva distansutbildning på hemorten.

Högskoleverket har påbörjat ett utvecklingsarbete med jämställdhetsindikatorer för högskolan. Syftet är att ta fram ett antal mätbara indikatorer som på olika sätt ska spegla jämställdheten vid universitet och högskolor. Regleringsbrevet för universitet och högskolor för 2008 har som mål att jämställdhetsarbetet ska få ökat genomslag i lärosätenas verksamhet. Könsfördelningen inom olika områden och på olika nivåer beträffande såväl studenter som personal ska vara jämn. Av lärosätenas årsredovisningar för 2008 ska framgå vilka åtgärder som vidtagits för att få en jämnare könsfördelning.

Regeringen har utsett en särskild utredare (dir. 2007:158) som ska lämna förslag till en eller flera alternativa verksamhetsformer för statliga universitet och högskolor. Utgångspunkten för förslagen ska vara en mins-

kad politisk styrning av och ökat självbestämmande för lärosätena. Samtidigt ska statens intresse av att kunna styra och kontrollera för staten viktiga delar av verksamheten tillgodoses.

Framtida förstärkningar av vissa lärosäten m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandena om framtida förstärkningar av vissa lärosäten m.m.

Motioner

Behovet av resurser till Tekniska högskolan i Jönköping, vilken är en del av stiftelsen Högskolan i Jönköping, bör ses över enligt motion 2007/08: Ub278 (s).

Fortsatta satsningar på utbildning och forskning i Kalmar län behövs enligt motion 2007/08:Ub329 (s). Högskolan i Kalmar har stor betydelse för länets utveckling.

I motion 2007/08:Ub427 (s) anförs att Trafikflyghögskolan i Ljungbyhed bör utvecklas till ett centrum för flygutbildning samt forskning och utveckling.

I motion 2007/08:Ub432 (s) framhålls att en naturlig utveckling för Blekinge tekniska högskola är att omvandlas till ett tekniskt universitet med spetsforskning inom tillämpad informationsteknik och hållbar utveckling.

De högskolor och universitet som finns i Västsverige är, enligt motion 2007/08:Ub529 (s), oerhört viktiga för regionens tillväxt, bl.a. för att de bidrar till en välutbildad arbetskraft.

Enligt motion 2007/08:Ub268 (m) är det angeläget att tillstyrka samarbeten mellan Mälardalens högskola och andra lärosäten, främst inom teknikområdet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandena.

Frågan om framtida fördelning av resurser för högskolans utbildning och forskning har behandlats av Resursutredningen (SOU 2005:48, SOU 2007:81). Utskottet anser inte att riksdagen bör föregripa regeringens beredning av utredningens förslag.

Ett yrkande om Trafikflyghögskolan i Ljungbyhed avstyrktes i betänkande 2006/07:UbU4. Utskottet konstaterade att Trafikhögskolan utgör en självstyrande enhet direkt under Lunds universitets rektor och styrelse. Utskottet anser fortsatt att beslut om verksamhetens utveckling bör fattas inom ramen för denna organisation.

Regeringen har i budgetpropositionen för 2008 (prop. 2007/08:1, volym 8, s. 122) meddelat att den även fortsättningsvis kommer att pröva om bidrag bör utgå för att stödja frivilliga och framgångsrika samarbeten eller sammanslagningar av lärosäten.

Tillträdesfrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandena som gäller tillträdesfrågor. Jämför reservationerna 8 (s, v, mp) och 9 (s).

Motioner

Socialdemokraterna skriver i motion 2007/08:Ub510 yrkande 10 att arbetslivserfarenhet ska vara meriterande vid tillträde till högskolan. Den s.k. 25:4-regeln har bidragit till att bredda rekryteringen till högre studier.

I motion 2007/08:Ub443 (s) yrkande 2 framhålls vikten av att det finns flera vägar in till högskolan samt att högskoleprovet ska reformeras. En bra fördelning vid antagning sägs vara att en tredjedel tas in på högskoleprov, en tredjedel på betyg och en tredjedel med alternativt urval. Högskoleprovet behöver reformeras eftersom det gynnar manliga studenter med högutbildade föräldrar. Det är även önskvärt med olika typer av högskoleprov för olika utbildningar. Enligt yrkande 3 är validering av reell kompetens ett viktigt instrument för att minska den sociala snedrekryteringen.

Totalförsvarspliktiga bör, enligt motion 2007/08:Fö223 (v) yrkande 9, få tillgodoräkna sig 0,2 poäng på högskoleprovet efter fullgjord tjänstgöring. Ett sådant tillägg skulle ge en tydlig signal om den kvalitet som totalförsvarsplikten har i dag samt erkänna utbildningen som en för individen utvecklande period.

I motion 2007/08:Ub226 (m) yrkande 8 anförs att universitet och högskolor bör få ökad rätt att själva utforma antagningskriterier för sina utbildningar. Enligt motionärerna kan utbildningar ibland förutsätta förkunskaper som lärosätena i dag inte kan kräva.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandena.

Frågan om grundläggande behörighet till högskolestudier på grund av ålder och arbetslivserfarenhet behandlades av riksdagen med anledning av propositionen *Vägar till högskolan för kunskap och kvalitet* (prop. 2006/07:107, bet. 2006/07:UbU17, rskr. 2006/07:202). Utskottet tillstyrkte regeringens förslag om att den s.k. 25:4-regeln skulle avskaffas, eftersom regeln inneburit att det ställts olika krav på förväntade kunskaper på olika grupper av studenter.

Enligt 7 kap. 13 § högskoleförordningen ska, vid urval till en utbildning på grundnivå, platser fördelas med minst en tredjedel på grundval av betyg, minst en tredjedel på grundval av resultat från högskoleprovet och högst en tredjedel på grundval av urvalsgrunder som högskolan bestämt i enlighet med 23 §. De sistnämnda kan vara andra särskilda prov än högskoleprovet, kunskaper, arbetslivserfarenhet eller annan erfarenhet som är särskilt värdefull för den sökta utbildningen och andra för utbildningen sakliga omständigheter.

Högskoleverket bedriver ett utvecklingsarbete gällande högskoleprovet. Under 2008 kommer en större utvärdering av provet att göras där man bl.a. studerar hur resultaten hänger samman med provdeltagarnas utbildning och kön. Enligt planeringen kommer det nya högskoleprovet att lanseras under 2009. Högskoleverket utvecklar också särskilda områdesprov för högskoleutbildningar inom vård- respektive teknikområdet. I antagningen till höstterminen 2008 kommer områdesprov att prövas i begränsad omfattning. Om försöket fungerar väl kommer proven att införas i ordinarie verksamhet fr.o.m. 2010. Alla lärosäten som vill kommer då att kunna använda proven i urvalet till utbildningar inom de två utbildningsområdena.

Sökande till högskolan har sedan höstterminen 2003 kunnat uppfylla kraven på grundläggande och särskild behörighet genom bedömning av s.k. reell kompetens. Under 2006 uppgick, enligt budgetpropositionen för 2008, antalet ansökningar till ca 5 800, varav knappt 2 000 bedömdes vara behöriga. Universitet och högskolor ska enligt regleringsbrev för 2008 i sina årsredovisningar redogöra för hur bestämmelserna om reell kompetens tillämpats, redovisa vilka metoder som använts, lyfta fram goda exempel respektive svårigheter samt redovisa i vilken utsträckning lärosätena samverkar för att utveckla metoder och rutiner för bedömning av reell kompetens. Högskoleverket ska enligt regleringsbrev följa och stödja universitetens och högskolornas arbete med bedömning av reell kompetens. Verket ska även lyfta fram goda exempel på området samt därigenom ta fram och kvalitetssäkra metoder och bedömningskriterier för bedömning av reell kompetens. Uppdraget ska redovisas senast den 30 juni 2009.

Angående poängtillägg för totalförsvarspiktiga erinrar utskottet om att den särskilda urvalsgruppen för sökande med resultat från högskoleprovet i kombination med arbetslivserfarenhet, den s.k. HA-gruppen, avskaffades den 1 januari 2008.

Lärosätenas möjlighet att bestämma antagningskriterier har fr.o.m. den 1 januari 2008 utökats till att gälla högst en tredjedel av platserna på en utbildning.

Rekrytering till högskolestudier m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandena som gäller rekrytering till högskolestudier m.m.

Jämför reservation 10 (s).

Motioner

Socialdemokraterna framhåller i motion 2007/08:Ub510 yrkande 6 att breddad rekrytering och pedagogiskt utvecklingsarbete är en kvalitetsfråga och en rättvisefråga. I grupper där studenterna har skiftande bakgrund berikas utbildningen av att olika erfarenheter, perspektiv och uppfattningar bryts mot varandra. Nya grupper av studenter ställer dock nya krav på stöd och pedagogisk utveckling.

I yrkande 11, samma motion, menar Socialdemokraterna att det behövs ett mångfaldsmål för den högre utbildningen. Högskolan ska vara öppen för alla oavsett bakgrund, etnisk tillhörighet, bostadsort, könstillhörighet eller funktionshinder. Den mångfald som finns i samhället ska avspeglas i högskolan, både när det gäller studenter, lärare och forskare. Socialdemokraterna vill därför att kravet på högskolorna att arbeta med breddad rekrytering ska ersättas eller kompletteras med ett mångfaldsmål.

Enligt motion 2007/08:Ub443 (s) yrkande 1 behövs det riktade informationsinsatser för att minska den sociala snedrekryteringen. Högskolor måste lägga särskilda resurser på att nå nya studentgrupper och inse att dessa grupper inte nås med samma typ av information som traditionella studenter.

Studentgruppen på varje lärosäte ska, enligt motion 2007/08:Ub444 (s) yrkande 1, spegla Sveriges befolkning med avseende på klass, kön, etnisk bakgrund, sexuell läggning och funktionshinder. Alla samhällsgrupper måste återfinnas inom högskolan för att utbildningen och forskningen ska bli samhällsrelevant.

Enligt motion 2007/08:Ub414 (s) behövs det stimulansåtgärder för att locka fler studenter till förskolläro utbildningen. Förskolans kvalitet är beroende av välutbildad personal.

Privata företag bör ha rätt att sälja akademisk utbildning enligt motion 2007/08:Ub336 (m). Privatfinansierad utbildning är kostnadseffektiv, och den minskar trycket på universiteten genom att antalet sökande till grundkurserna reduceras.

Enligt motion 2007/08:Ub351 (c) bör reglerna ändras för att möjliggöra för offentligt finansierade utbildare att sälja e-learning, dvs. Internetbaserad utbildning, till andra länder.

I motion 2007/08:So402 (fp) yrkande 3 anförs behovet av en kampanjsatsning för att värva fler män till socionomutbildningen. I dag utgör kvinnor en stor majoritet bland socialtjänstens anställda.

Enligt motion 2007/08:Ub304 (fp) yrkande 2 behövs en översyn av kraven för inresande studenter. Motionären menar att högre utbildning inte ska kunna nyttjas av utländska studenter utan motprestation. Motprestationen kan bestå i att ingå i ett utbytesprogram med en svensk student, att betala en avgift eller att stanna och arbeta i Sverige under en viss tid.

Det finns ett stort behov av fler utbildade teckenspråklärare, enligt motion 2007/08:Ub425 (kd). Teckenspråket är erkänt som dövas första språk, och det är även erkänt som ett språk bland andra som kan läsas i grundskola och gymnasium. Staten bör därför vidta åtgärder för att öka antalet utbildade teckenspråklärare.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandena.

I budgetpropositionen för 2008 (prop. 2007/08:1) framhåller regeringen att det är naturligt att universitet och högskolor själva tar ett ökat ansvar för arbetet med breddad rekrytering och pedagogisk utveckling. Regeringen understryker att arbetet med breddad rekrytering är prioriterat även fortsättningsvis samt hänvisar till att 1 kap. 5 § högskolelagen (1992:1434) anger att universitet och högskolor aktivt ska främja och bredda rekryteringen till högskolan. Utskottet instämmer i vad regeringen anfört samt konstaterar att lärosätena i samband med årsredovisningen för 2008 ska redovisa resultat angående arbetet med breddad rekrytering avseende perioden 2006–2008.

Utskottet bedömer att nuvarande mål- och återrapporteringskrav gällande breddad rekrytering och jämställdhet är tillräckliga för att verksamheterna vid universitet och högskolor ska präglas av mångfald. Enligt regleringsbrev för universitet och högskolor år 2008 ska lärosätena i samband med årsredovisningen redovisa vilka insatser som gjorts för att bredda rekryteringen till de utbildningar där snedrekryteringen är störst. Av redovisningen ska det även framgå hur lärosätena samverkat med gymnasieskolor för att bredda rekryteringen. Lagen (2001:1286) om likabehandling av studenter syftar till att främja lika rättigheter för studenter och sökande och att motverka diskriminering på grund av könstillhörighet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning och funktionshinder.

Enligt Högskoleverkets rapport *Högskoleutbildningarna och arbetsmarknaden* (Rapport 2007:7 R) kommer rekryteringsbehovet av förskollärare att vara ca 4 200 personer år 2011, samtidigt som antalet examinerade kommer att uppgå till ca 1 100 personer. I regleringsbrev för 2008 har Högskoleverket i uppdrag att analysera relationen mellan utbudet av examinerade studenter och arbetsmarknadens efterfrågan. I uppdraget ingår att i samverkan med Skolverket medverka i lärosätenas arbete med dimensionering av utbildning av lärare. Lärosäten som bedriver lärarutbildning ska enligt regleringsbrev för 2008 planera för dimensioneringen av olika utbild-

ningsinriktningar som svarar mot studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Åtgärder som vidtagits för att vägleda studenternas val ska redovisas i årsredovisningen för 2008.

Vad gäller privata företags respektive offentliga utbildningsanordnares rätt att sälja utbildning anger 1 kap. 1 § högskoleförordningen (1993:100) att utbildningen vid högskolorna ska vara avgiftsfri för studenterna. Enligt förordningen (2002:760) om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor får dock högskolorna anordna utbildning mot avgift från annan än en fysisk person. Avgiften ska beräknas så att full kostnadstäckning uppnås. Vad gäller avgifter för utländska studenter överlämnade Studieavgiftsutredningens sitt betänkande i januari 2006 (SOU 2006:7). Utredningens uppgift var att föreslå en ordning som innebär att statliga universitet och högskolor ska kunna ta ut avgifter av studenter från länder utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) för grundläggande högskoleutbildning. Regeringen avser att under våren 2008 överlämna en proposition till riksdagen gällande högskolans internationalisering. Enligt förordningen (1991:977) om statsbidrag till folkbildningen kan bidrag lämnas till folkhögskolor, studieförbund och studerandeorganisationer inom folkhögskolan. Statsbidrag får inte användas till verksamheter med kommersiellt syfte (5 §), och undervisningen ska vara avgiftsfri (7 §). Folkhögskolorna kan dock bedriva uppdragsutbildning, men den ska vad gäller finansiering och verksamhetsrapportering tydligt särskiljas från den statsbidragsberättigade verksamheten.

Angående behovet av fler manliga studenter inom socionomutbildningen påpekar utskottet att det i regleringsbrev till universitet och högskolor för år 2008 finns mål om jämställdhet som bl.a. anger att studenternas könsfördelning ska vara jämn. I årsredovisningen för 2008 ska lärosätena redovisa vilka åtgärder som vidtagits gällande utbildningar med ojämn könsfördelning.

Utskottet avstyrkte ett yrkande om fler utbildade teckenspråklärare i betänkande 2006/07:UbU1. Utskottet hänvisade till befintliga utbildningar, bl.a. vid Örebro universitet. Generellt gäller att universitet och högskolor ansvarar för utbudet av högskoleutbildningar.

Högskoleutbildningars innehåll

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandena som gäller högskoleutbildningars innehåll.

Jämför reservationerna 11 (s, v), 12 (s, mp), 13 (v), 14 (mp), 15 (v), 16 (v), 17 (v), 18 (mp), 19 (mp) och 20 (v).

Motioner

Socialdemokraterna skriver i motionerna 2007/08:Ub498 yrkande 7 och 2007/08:Ub510 yrkande 7 att högskolor och universitet bör få i uppdrag att förbereda studenterna för arbetslivet samt inlemma karriärplanering i utbildningarna. Samverkan med arbetslivet sägs kunna öka den verksamhetsförlagda utbildningen. Särskilt viktigt är detta för studenter som saknar egna kontakter och nätverk.

I motion 2007/08:A400 yrkande 17 anför Socialdemokraterna att övergången mellan studier och arbetsmarknaden måste förbättras. Många nyblivna akademiker får vänta länge på sitt första jobb. Det behövs fler kontaktytor och mer samverkan mellan högskola och arbetsmarknad, exempelvis i form av praktikplatser och traineejobb.

Socialdemokraterna framhåller behovet av höjd kvalitet och utökad undervisning i motion 2007/08:Ub510 yrkande 5. Trots att Högskoleverkets kvalitetsuppföljningar visar att svenska lärosäten hävdar sig väl vid internationella jämförelser finns kvalitetsproblem som måste hanteras. Exempelvis är antalet lärarledda lektioner inom vissa utbildningar alltför få.

Enligt motion 2007/08:Ub444 (s) yrkande 2 behöver studenterna få mer lärarledd tid. Det är i mötet med lärare som studenten kan utveckla de kunskaper, bl.a. kritiskt tänkande, som en akademisk utbildning bör innebära. Enligt yrkande 3 bör fler studenter få ta del av ett arbetsintegrerat lärande. Arbetslivsanknytning ger studenterna kunskap om det yrke de utbildar sig till samt skapar de kontakter med arbetsmarknaden som kan behövas för anställning efter utbildningens slut. Vidare bör det, enligt yrkande 4, finnas en utarbetad process på samtliga lärosäten som garanterar att kurslitteraturen är relevant, ger olika teoretiska perspektiv samt innehåller genusperspektiv och hållbarhetsperspektiv. Litteraturen får inte heller kränka studentgrupper eller förmedla stereotypa beskrivningar av människor.

Enligt motion 2007/08:Ub254 (s) behövs ett högskoleutbud som matchar de kompetensbehov som finns inom turism- och besöksnäringen. Högskoleutbildningarnas produktionsinriktning innebär ofta att kundorienterade kunskaper utelämnas, t.ex. psykologi, marknadsföring, språk, process-tänkande, kvalitetsstyrning och ekonomi.

Enligt motion 2007/08:So316 (s) yrkande 4 behövs kurser i beroendekunskap inom högskolan. Kurserna bör bl.a. innehålla information om de sociala och medicinska konsekvenserna av alkohol- och narkotikamissbruk.

I motion 2007/08:Ub443 (s) yrkande 5 anför vikten av att genusperspektiv ska genomsyra kurslitteraturen på högskolorna. Motionären påpekar att en mycket liten del av litteraturen är skriven av kvinnor, vilket bidrar till och cementerar rådande könsmaktordning.

I motion 2007/08:Ub500 (s) yrkande 3 anför att internationalisering ska vara integrerat i alla kurser och utbildningar på universitet och högskolor. Högskoleutbildningarna måste avspegla att vi lever i en internationell värld.

Vänsterpartiet skriver i motion 2007/08:So335 yrkande 33 att Högskoleverket bör få i uppdrag att ta fram förslag om att integrera kunskaper om homosexuella, bisexuella och transpersoner i högskoleförordningens (1993:100) examensordning. Sådan kunskap bör integreras i all grundutbildning inom högskolan, i synnerhet inom humaniora, samhällsvetenskap och medicin.

Miljöpartiet menar i motion 2007/08:So294 yrkande 6 att kunskaper om homosexuella, bisexuella och transpersoner bör finnas i examensordningen för läkare och lärare. Exempelvis läkarstudenter har bara en frivillig föreläsning om dessa frågor under hela grundutbildningen.

I motionerna 2007/08:Ub454 (s) och 2007/08:Ub455 (s) anføres att lärare bör få utbildning om livsvillkoren för homosexuella, bisexuella och transpersoner. Lärarna behöver både kunskap om dessa gruppers livsvillkor och pedagogiska verktyg som kan användas i skolans undervisning.

Även i motion 2007/08:Ub422 (m, c, fp, kd, v, mp) yrkande 7 framförs behovet av undervisning för lärarstudenter i frågor som rör homosexuella, bisexuella och transpersoner. Utbildningen kan med fördel integreras i ett bredare perspektiv om likaberättigande och likabehandling.

Enligt motion 2007/08:Ub550 (s) måste kunskapen om homosexuella, bisexuella och transpersoner öka. Det behövs därför ändringar i examensordningen för ett stort antalamina.

Vänsterpartiet menar i motion 2007/08:A381 yrkande 12 att det behövs en handlingsplan för arbetsmiljökunskap inom vissa högskoleutbildningar. Under de senaste årtiondena har inslaget av arbetsmiljökunskap försämrats.

I motion 2007/08:Ub271 yrkande 3 menar Vänsterpartiet att det behövs klarhet i vilken kompetens som ska krävas för att bli lärare i svenska för invandrare (sfi). Det bör bli möjligt att utbilda sig till sfi-lärare antingen genom en inriktning i lärarutbildningen eller genom en egen utbildning. Utredningen gällande en ny lärarutbildning (dir. 2007:103) bör få tilläggsdirektiv om detta.

Vänsterpartiet skriver i motion 2007/08:Ub212 yrkande 2 att jämställdhet måste skrivas in i examensordningen för allaamina. Särskilt viktigt är detta för utbildningar som leder till yrken där man arbetar med, eller behandlar, andra människor.

Miljöpartiet menar i motion 2007/08:A402 yrkande 32 att arbetet för ett jämställt arbete kräver förändringar av högskolans utbildningar. Genuskunskap, genuspedagogik och kunskap om mäns våld mot kvinnor bör därför ingå i examensordningen för vissa utbildningar.

I motion 2007/08:Ub566 yrkande 33 menar Miljöpartiet att examensordningen för lärarutbildningen ska innehålla krav på insikt i genusproblematik och förmåga att undervisa på ett sätt som främjar jämställdhet.

Även enligt motion 2007/08:Ub397 (s) bör genusvetenskapens ställning i lärarutbildningen stärkas. Alla barn ska behandlas lika och därför behöver pedagoger baskunskaper i genusvetenskap.

Att blivande lärare bör få kunskap om utomhuspedagogik anförs av Miljöpartiet i motion 2007/08:Ub557 yrkande 2. Alla skolämnen kan, menar Miljöpartiet, läras ut utomhus samtidigt som det stärker elevernas relation till naturen.

Behovet av obligatorisk lärarutbildning i sex och samlevnad anförs i motion 2007/08:Ub274 (s). På ungefär hälften av lärarutbildningarna får inte studenterna någon undervisning inom detta område.

I motion 2007/08:Ub330 (s) yrkande 1 konstateras att sex- och samlevnadsundervisning har varit obligatoriskt i den svenska skolan under lång tid, men att kunskapsområdet fortfarande inte ingår som ett obligatorium i de pedagogiska utbildningarna.

Även i motion 2007/08:Ub537 (m, c, fp, kd, v, mp) framförs att lärarutbildningen bör innehålla obligatorisk utbildning i sex och samlevnad. Bristen på sex- och samlevnadsundervisning har bl.a. lett till att förekomsten av sexuellt överförbara sjukdomar har ökat de senaste åren.

Lärarutbildningen bör, enligt motion 2007/08:Ub364 (s), innehålla utbildning om FN:s kvinnokonvention. Att verka mot alla former av diskriminering ingår i skolans samhällsuppdrag.

Ämnet digitala medier bör införas som ett obligatoriskt moment i lärarutbildningen, enligt motion 2007/08:Ub388 (fp) yrkande 1. Digitala medier i allmänhet och dataspel i synnerhet sägs ha stor potential att utveckla skolans undervisning.

Kunskap om tobaksprevention bör, enligt motion 2007/08:Ub276 (s), ingå i alla vårdutbildningar. Om all sjukvårdspersonal har sådan kunskap kan fler patienter få hjälp mot sitt tobaksberoende.

Utbildningen i demens- och äldreomsorg inom läkarutbildningen behöver förbättras enligt motion 2007/08:Ub293 (s). Den personal som vårdar de äldre måste ha den utbildning som vården kräver.

Försäkringsmedicin bör ingå i läkarutbildningen enligt motion 2007/08:Ub223 (m). Alla läkare ställs förr eller senare inför en situation där det behövs en bedömning av om en patient ska få ett läkarintyg.

Enligt motion 2007/08:Ub378 (m) bör utbildningen för sjuksköterskor ändras. Utbildningens praktiska inslag inom ämnet omvårdnad har minskat alltför mycket.

I motion 2007/08:Ub423 (m) yrkande 1 framförs att vårdutbildningar och vårdgivare bör upplysas om sjukdomen endometrios. Sjukdomen är en av de vanligaste kvinnosjukdomarna, men kunskapen om den är alltför begränsad.

Utbildning om missbruksberoende bör vara obligatoriskt inom vårdyrkenas grundutbildning, enligt motion 2007/08:So228 (fp) yrkande 3. Kunskapen om missbruksberoende är för dålig inom vården.

Läkare och annan blivande vårdpersonal bör få bättre utbildning i geriatrik och läkemedelsanvändning, enligt motion 2007/08:So487 (fp) yrkande 3. Motionären påpekar att äldre utgör den största patientgruppen i hälso- och sjukvården samt att läkemedelsbehandling är den vanligaste medi-

cinska åtgärden. Även motion 2007/08:Ub438 (m, fp) förespråkar satsningar på utbildning och forskning gällande läkemedelsanvändning bland äldre.

Bättre utbildning av läkare och tandläkare gällande sambandet mellan dentala material och hälsa förordas i motion 2007/08:Ub544 (kd).

Förutsättningar för lärosätena att erbjuda samtliga heltidsstudenter en översiktskurs i humaniora förordas i motion 2006/07:Ub243 (fp). Motionären menar att de flesta studenter i dag väljer kurser och program som enbart är inriktade på deras yrkesval.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandena.

Utskottet erinrar om att det är lärosätenas ansvar hur utbildningsprogram ska läggas upp och vad olika kurser ska innehålla. Lärosätena ska samverka med arbetslivet för att tillgodose såväl studenternas efterfrågan som arbetsmarknadens behov. Examinas omfattning och nationella mål framgår av högskoleförordningens examensordning som beslutas av regeringen. En ny och omarbetad examensordning trädde i kraft den 1 januari 2007 och hade föregåtts av ett omfattande arbete i ett stort antal referensgrupper med företrädare från bl.a. lärosäten, arbetsgivare, studenter och fackliga organisationer. Hänsyn togs även till den s.k. Bolognaprocessen, vilken syftar till att öka jämförbarheten vad gäller högre utbildning i Europa. Innan den nya examensordningen trädde i kraft hade den även varit föremål för remissbehandling.

För att höja högskolans kvalitet och för att ge möjligheter till utökad undervisning har statsmakterna beslutat om betydande kvalitetsförstärkningar för såväl 2007 som 2008 (bet. 2006/07:UbU1, rskr. 2006/07:54, bet. 2007/08:UbU1, rskr. 2007/08:70). Totalt tillförs högskolan 360 miljoner kronor för att öka kvaliteten, framför allt inom de utbildningsområden som har de lägsta resurserna per student. Därtill ökar även lärosätenas resurser för forskning och forskarutbildning åren 2007–2009, vilket indirekt påverkar högskoleutbildningarna genom möjligheter till en förstärkt forskningsanknytning. Utskottet anser även att riksdagens beslut om nya regler för tillträde till högskoleutbildning kommer att öka kvaliteten och effektiviteten inom högskolan (prop. 2006/07:107, bet. 2006/07:UbU17, rskr. 2006/07:202).

I syfte att förbereda studenter inför arbetslivet utgör praktik redan i dag ett väsentligt inslag i många högskoleutbildningar, t.ex. inom medicin-, vård- lärar-, socionom- och journalistutbildningarna. Även studenters uppsats- och examensarbeten fungerar som kontaktytor mot arbetsmarknaden. Regleringsbrevet för universitet och högskolor år 2008 innehåller mål och återrapporteringskrav angående lärosätenas arbete med vägledning om utbildningsvägar och arbetsmarknad. En särskild utredare (dir. 2005:21) har haft i uppdrag att undersöka hur ungdomar med slutförd gymnasial

eller eftergymnasial utbildning ska kunna ges möjlighet till en snabbare etablering på arbetsmarknaden. Utredaren överlämnade sitt betänkande i november 2006 (SOU 2006:102) och föreslår bl.a. att lärosätena ges ett tydligt uppdrag att förbereda studenterna för arbetslivet samt att karriärplanering bör ingå i utbildningen för alla studenter. Utredarens förslag bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Utskottet anser inte att riksdagen bör föregripa regeringens beredning av utredningens förslag.

Utskottet anser det självklart att kurslitteraturen ska vara relevant och innehålla olika teoretiska perspektiv. Att högskolans verksamhet ska vara av hög kvalitet är fastställt i 1 kap. 4 § högskolelagen (1992:1434) samt anges i regleringsbrev för universitet och högskolor. På vilket sätt högskolorna väljer kurslitteratur i syfte att säkerställa en hög kvalitet bör dock beslutas och hanteras av högskolorna själva.

Utskottet anser inte att det är riksdagens uppgift att uttala sig om kurser i beroendekunskap bland studenter. I stället bör behovet av sådana kurser bedömas och beslutas av respektive lärosäte. Högskoleverket har i en särskild rapport behandlat bl.a. frågan om högskolans studenthälsovård (Rapport 2007:24 R).

Vad gäller genusperspektiv i kurslitteratur konstaterar utskottet att regleringsbrevet för universitet och högskolor år 2008 anger att lärosätenas jämställdhetsarbete ska få ökat genomslag i verksamheten. Vidare ska jämställdhetsaspekter beaktas i utbildning där detta är relevant. Lärosätenas åtgärder och resultat gällande jämställdhetsarbetet ska redovisas i årsredovisningen år 2008.

Regleringsbrevet för universitet och högskolor år 2008 innehåller mål och återrapporteringskrav gällande internationaliseringsarbetet. Av årsredovisningen ska bl.a. framgå hur den internationella dimensionen i lärosätets utbildningar och forskning har beaktats.

Utskottet anser inte att examensordningen bör innehålla krav på kunskaper om homosexuella, bisexuella och transpersoner (HBT-kunskap) i all grundutbildning inom högskolan. Inte heller anser utskottet att examensordningen för läkare respektive lärare ska fordra HBT-kunskap. Enligt utskottets mening bör inte examensordningen uppställa krav på kunskaper om specifika grupper i befolkningen, utan i stället innehålla krav med generell giltighet. Ansvaret för att avgöra i vilken omfattning som HBT-kunskap ska ingå i olika utbildningar bör ligga hos universitet och högskolor.

Ett yrkande om arbetsmiljökunskap avstyrktes av utskottet i betänkande 2006/07:UbU4. Utskottet hänvisade bl.a. till rådande examensordningar för högskoleingenjörer, civilingenjörer och civilekonomer samt framhöll vikten av att lärosätena beaktar vad som framkommer i Högskoleverkets utvärderingar.

Inom ramen för statsmakternas satsning på fortbildning av lärare som pågår t.o.m. år 2010 sker även fortbildning av lärare i svenska för invandrare (sfi). Satsningen består av upphandlade högskolekurser inom ämnet svenska som andraspråk och riktar sig till sfi-lärare med lärarexamen.

Enligt budgetpropositionen för 2008 var andelen sfi-lärare med pedagogisk högskoleutbildning knappt 80 % i sfi-undervisning i kommunal regi och knappt 53 % hos andra utbildningsanordnare läsåret 2005/06. Endast 11 % av sfi-lärarna hade dock ämneskompetens motsvarande 40 poäng i ämnet svenska som andraspråk. Regeringen har tillsatt en särskild utredare som ska se över skollagens (1985:1100) reglering av lärares kompetens i syfte att stärka verksamhetens kvalitet och förbättra elevernas måluppfyllelse. Utredaren ska, med hänsyn till de förslag som läggs fram, belysa konsekvenserna för olika lärarkategorier, huvudmän och verksamhetsformer. Därtill ska utredaren lämna förslag till utformning av behörighetsregler för lärare. Vad utskottet har erfårit kommer utredaren att inom ramen för sitt uppdrag även att behandla sfi-lärares kompetens. Utskottet anser att utredarens förslag bör avvaktas.

Vad gäller jämställdhet och genuskunskap i examensordningen för olika examina konstaterar utskottet att ett flertal examina, t.ex. psykologexamen, lärarexamen, läkarexamen och juristexamen, redan innehåller formuleringar om jämställdhet eller om mäns respektive kvinnors förhållanden. Högskolelagen (1992:1434) anger i 1 kap. 5 § att i högskolornas verksamhet ska jämställdhet mellan män och kvinnor alltid iakttas och främjas. Som nämnts ovan anger regleringsbrev till universitet och högskolor att jämställdhetsaspekter ska beaktas i utbildningar där detta är relevant. För lärarexamina anger examensordningen att studenten ska visa kunskap om betydelsen av ett jämställdhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten och vid presentation av ämnesstoffet.

Ett yrkande om att i examensordningen införa krav på kunskap om mäns våld mot kvinnor avstyrktes av utskottet i betänkande 2006/07: UbU4. Utskottet hänvisade till befintliga skrivningar i examensordningen för bl.a. läkarexamen, sjuksköterskeexamen, sjukgymnastexamen, psykologexamen, psykoterapeutexamen och socionomexamen.

Generellt gällande lärarutbildningen erinrar utskottet om att regeringen har utsett en särskild utredare (dir. 2007:103) som utifrån förskolans, fritidshemmets och skolans mål och behov av lärarkompetens ska lämna förslag till en ny utbildning. Förslaget ska innefatta lärarutbildningens mål, innehåll, struktur, omfattning, dimensionering och styrning. Utredaren ska redovisa sitt uppdrag den 15 september 2008.

Angående utomhuspedagogiska inslag i lärarutbildningen i syftet att stärka elevernas relation till naturen kommer Högskoleverket under våren 2008 att redovisa en rapport om hur lärarutbildningarna arbetar med hållbar utveckling. Bakgrunden är, enligt Högskoleverkets projektbeskrivning, lärarutbildningens betydelse för spridningen av det synsätt som är grundläggande för hållbar utveckling genom att den utbildar framtida lärare till skolans alla nivåer. Syftet med projektet är att ta reda på hur lärarutbildningarna arbetar med hållbar utveckling i utbildning och diskutera fördelar och nackdelar med olika sätt att organisera denna utbildning.

Utbildningsministern har som svar på en skriftlig fråga i riksdagen i februari 2008 om sex och samlevnad i grundskolans och gymnasieskolans kursplaner meddelat att kursplanerna för både grund- och gymnasieskolan kommer att ses över. Utskottet konstaterar att examensordningen för lärarexamina anger att studenten ska ha kunskap i de ämnen eller inom de ämnesområden som krävs för den verksamhet som utbildningen avser. Ansvar för att lärarutbildningen speglar innehållet i kursplanerna ligger dock hos lärosätena.

Examensordningen för lärarexamina anger att studenten ska visa förmåga att använda informationsteknik i den pedagogiska verksamheten och inse betydelsen av olika mediers roll.

Vad gäller innehållet i olika medicinska utbildningar konstaterar utskottet att Högskoleverket år 2006 utvärderade ett stort antal utbildningsprogram. Kvalitetsgranskningarna omfattade utbildningsprogram för 16 skilda examina inom medicin och vård, bl.a. läkarexamen och sjuksköterskeexamen. Sammanlagt granskades 136 utbildningsprogram vid totalt 27 lärosäten. Utskottet utgår ifrån att lärosätena, vilka ansvarar för högskoleutbildningarnas innehåll, beaktar resultaten i Högskoleverkets utvärderingar.

Nya utbildningar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandena som gäller nya utbildningar. Jämför reservationerna 21 (s), 22 (s) och 23 (mp).

Motioner

Socialdemokraterna skriver i motion 2007/08:Ub514 yrkande 1 att den särskilda lärarutbildningen för yrkeslärare (SÅL) bör permanentas. Man konstaterar att de senaste årens examination av yrkeslärare har varit låg samtidigt som många yrkesverksamma närmar sig pensionsåldern.

I motion 2007/08:Ub282 (s) förordas en imamutbildning på högskolenivå. Imamer från utlandet saknar ofta kunskaper i svenska språket och om det svenska samhället.

Även i motion 2007/08:Ub210 (c) förordas en nationell imamutbildning. Utbildningen bör vara ett komplement till den islamiska del av imamutbildningen som de muslimska organisationerna anordnar.

Miljöpartiet framhåller i motion 2007/08:Sf344 yrkande 29 vikten av kompetenta tolkar i hela landet. Möjligheterna att utbilda sig till tolk bör därför förbättras.

Enligt motion 2007/08:Ub241 (m) bör det etableras en universitetsanknuten kiropraktorutbildning i Sverige. En sådan utbildning skulle kunna bidra till förbättrad rehabilitering av långtidssjuka.

Arbetet med en högskola för långsamt lärande i Mariestad bör stödjas enligt motion 2007/08:Ub267 (m). Mariestads kommun har i samarbete med Göteborgs universitet arbetat med att ta fram en helt ny studiemöjlighet för begåvningshandikappade. Utbildningarna kommer huvudsakligen att vara inom områdena trädgårdsutbildning och byggnadsvård.

Enligt motion 2007/08:Ub341 (fp) bör regeringen utreda möjligheten att inrätta ett psykiatricenter i Säter i samarbete med Uppsala universitet och Högskolan Dalarna. Syftet är att starta en psykologutbildning.

I motion 2007/08:Ub564 (fp) förordas en läkarutbildning vid Örebro universitet. Enligt motionären har Örebro universitet ett modernt tänkande när det gäller läkarutbildning som handlar om att tillfredsställa behovet av den förändrade kompetens som framtidens läkare kommer att behöva.

Även i motion 2007/08:Ub489 (kd) föreslås att en läkarutbildning startas vid Örebro universitet. Motionären påpekar bl.a. att Örebro ligger i ett område med mycket låg läkartäthet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandena.

Ansvaret för högskolans utbildningsutbud, inklusive start av nya utbildningar, ligger hos landets lärosäten. Varje högskola ska i detta sammanhang beakta såväl studenternas efterfrågan som arbetsmarknadens behov. Enligt högskoleförordningen (1993:100) prövar och beslutar Högskoleverket vid vilka högskolor som varje examen på grundnivå och avancerad nivå får avläggas (6 kap. 25 §).

Högskoleverket har i uppdrag att under 2008 lämna en delredovisning avseende utbildningsuppdraget om särskilda lärarutbildningar med inriktning mot yrkeslärare som ska genomföras av vissa lärosäten under perioden 2005–2009. Den 1 juni 2010 ska Högskoleverket efter samråd med Statens skolverk lämna en slutlig utvärdering till Regeringskansliet. Utskottet anser att resultatet från utvärderingen bör avvaktas.

Högskole- och forskningsministern har i februari 2008 meddelat att en utredning ska tillsättas för att utforma förslag om en särskild imamutbildning. Utskottet anser inte att riksdagen bör föregripa utredarens arbete.

Tolk- och översättarinstitutet (TÖI) vid Stockholms universitet har ett övergripande ansvar för tolk- och översättarutbildning i landet. Uppdraget är att anordna tolk- och översättarutbildning för samhällets behov. Utbildningar ges inom högskolan, på folkhögskolor och hos studieförbund. En särskild utredare har haft i uppdrag se över och lägga fram förslag om organisationen av de statliga förvaltningsmyndigheterna inom skolväsendet m.m. (dir. 2007:28). Tolk- och översättarinstitutet har ingått i denna översyn. I propositionen *Nya skolmyndigheter* (prop. 2007/08:50) som överlämnats till riksdagen i februari 2008 skriver regeringen att den framtida organisatoriska utformningen av Tolk- och översättarinstitutet behöver bere-

das ytterligare i syfte att säkerställa hög kvalitet i verksamheten. Utskottet anser inte att riksdagen bör föregripa regeringens fortsatta beredning av utredarens förslag.

Örebro universitet har i oktober 2007 inlämnat en ansökan till Högskoleverket om rätten att utfärda läkarexamina. Högskoleverket väntas meddela sitt beslut under första halvåret 2008.

Vidareutbildning och validering

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandena som gäller vidareutbildning och validering.

Jämför reservation 24 (v).

Motioner

Vänsterpartiet menar i motion 2007/08:A349 yrkande 16 att det behöver ges utökad information vid validering av utländsk högskoleutbildning. I de fall en utländsk utbildning inte anses motsvara en svensk utbildning ska det tydligt framgå hur komplettering kan ske. Den sökande ska också erbjudas studievägledning.

Miljöpartiet skriver i motion 2007/08:Ub558 att det behövs ett lärcentrum för utomhuspedagogik. Pedagogik som bygger på direkta kontakter med natur- och kulturfenomen ökar autenticiteten i lärandet, vilket i sin tur skapar motivation och mening.

I motion 2007/08:Ub289 (s) framhålls behovet av kompetensutveckling för yrkesarbetande inom scenkonst och film. På en utpräglad frilansarbetsmarknad som scen- och medieområdet är det inte realistiskt att varje arbetsgivare tar ansvar för kompetensutveckling av personer som de anlitar för tillfälliga jobb.

Lärare som inte har kunskap om sexualundervisning måste erbjudas kompetensutveckling enligt motion 2007/08:Ub330 (s) yrkande 2.

Enligt motion 2007/08:Ub415 (s) yrkande 3 behövs en satsning på forskarkompetens för de lärare som arbetar med lärarutbildningen. Det är viktigt att utbildningen av lärare ges forskningsanknytning.

Reglerna för bedömning av utländsk läarkompetens bör ses över, enligt motion 2007/08:Ub431 (s). Motionären menar att det är viktigt att använda den kompetens som inflyttade personer besitter.

Enligt motion 2007/08:Ub395 (m) behöver reglerna för uppdragsutbildning tydliggöras. Motionären menar att personer som har enskild firma utestängs från möjligheten att delta i uppdragsutbildning där deras anställda deltar.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandena.

Valideringsdelegationen har haft i uppdrag att under 2006 och 2007 i samråd med Högskoleverket och Verket för högskoleservice se över effektiviteten och kvaliteten i nuvarande ansvarsfördelning vad gäller validering av utländska högskoleutbildningar. Uppdraget har redovisats till regeringen i Valideringsdelegationens slutrapport. I rapporten föreslås att Högskoleverket får en samordnande funktion för värdering av all utländsk utbildning och eventuell relevant yrkesverksamhet. Högskoleverket ska enligt förslaget även ansvara för en vägledningsfunktion samt för information om värdering av utländsk utbildning. Valideringsdelegationens slutrapport kommer att remissbehandlas under våren 2008. Utskottet anser inte att riksdagen bör föregripa regeringens beredning av rapporten.

Universitet och högskolor kan inom ramen för de anslag som tilldelats dem inrätta och driva centrumbildningar. Vid Linköpings universitet finns Centrum för miljö- och utomhuspedagogik (CMU). Verksamheten syftar till att öka förståelsen för att utemiljön är en viktig del och en bas för lärande samt ett komplement till klassrums- och textbaserat lärande. CMU bedriver egen forskning samt bidrar med kompetens och resurser för bl.a. forskar- och magisterutbildningen i utomhuspedagogik, grundläggande lärarutbildningar samt fortbildning inom skola och barnomsorg.

Utskottet avstyrkte ett yrkande om kompetensutveckling för yrkesarbetande inom scenkonst och film i betänkande 2006/07:UbU4. Utskottet ansåg att kompetensutveckling för yrkesverksamma är ett arbetsgivaransvar. Det ligger i arbetsgivarens intresse att personalen har den kompetens som erfordras. Samtidigt är det viktigt att universitet och högskolor tillvaratar möjligheten att erbjuda utbildning enligt bestämmelserna i förordningen (2002:760) om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor.

Under perioden 2007–2010 sker en omfattande satsning på fortbildning av lärare. År 2007 avsattes drygt 360 miljoner kronor och för 2008 används 700 miljoner kronor för ändamålet. Fortbildningen ska främst inriktas på att stärka lärares ämnesteoritiska och ämnesdidaktiska kompetens, men också annan relevant fortbildning som främjar elevernas måluppfyllelse. Utbildningen ska genomföras av universitet och högskolor och vara poänggivande.

Regeringen har utsett en särskild utredare som ska lämna förslag till en ny lärarutbildning (dir. 2007:103). Utredaren ska bl.a. föreslå hur forskningsanknytningen av lärarutbildningen kan förbättras och hur antalet forskarutbildade lärare kan öka samt hur resultat av den praxisnära forskningen ska komma skolan till del.

En utredare har haft uppdraget att ge förslag till en rättssäker och effektiv ordning för erkännande av hälso- och sjukvårdsutbildningar från länder utanför EU/EES (U 2007:C). Uppdraget rapporterades i december 2007 (Ds 2007:45).

Uppdragsutbildning regleras i förordningen om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor (SFS 2002:760). Uppdragsutbildning definieras som utbildning som anordnas mot avgift från annan än fysisk person för den som uppdragsgivaren utser (2 §). I tillsynsrapporten *Uppdragsutbildning – en vägledning* (2003:35 R) ger Högskoleverket sin syn på hur förordningen kan tolkas. Högskoleverket konstaterar i rapporten att uppdragsutbildning alltid grundar sig på ett avtal mellan högskolan och uppdragsgivaren. Det får aldrig vara en fysisk person som betalar avgiften för utbildningen, och det är alltid uppdragsgivaren som utser deltagarna. Innan ett avtal ingås med en uppdragsgivare bör högskolan försäkra sig om att avgiften för utbildningen inte kommer att betalas av en fysisk person. Ett företag som drivs som enskild firma är inte en juridisk person och kan alltså inte betala avgift för utbildningen. Det gör ingen skillnad om den enskilda firman har många anställda och ett behov av fortbildning och vidareutbildning av sin personal. Den enskilda firman kan i dessa fall ändå inte köpa uppdragsutbildning av ett lärosäte, eftersom firman inte är en juridisk person.

Övriga utbildningsfrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandena som gäller övriga utbildningsfrågor.

Jämför särskilt yttrande 1 (s).

Motioner

I motion 2007/08:Ub442 (s) föreslås att ett treterminssystem införs inom högskolan. Att utöka studieåret skulle bl.a. stärka studenternas sociala och ekonomiska trygghet samt innebära samhällsekonomiska vinster genom ett bättre resursutnyttjande.

Enligt motion 2007/08:Ub500 (s) yrkande 2 bör regeringen ta ansvar för att fler universitet och högskolor ackrediterar sig enligt European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS). Enligt motionären skulle det skapa stora fördelar för ungdomar som då kan konkurrera på lika villkor på den europeiska arbetsmarknaden samt ge europeiska studenter större möjlighet att söka och få jobb i Sverige.

Det behövs krav på lärosätena att öka sitt internationella studentutbyte, enligt motion 2007/08:Ub328 (m). Av de 15 EU-länder som varit med i Erasmus under en längre period är det bara Grekland och Storbritannien som har lägre deltagande än Sverige.

Fri tentamensrätt förordas i motion 2007/08:Ub490 (m). Studenter bör ges rätt att tentera en kurs som de anser sig ha tillräckliga kunskaper i även om de inte är antagna till kursen. Ett sådant system skulle minska studenternas skuldsättning samtidigt som platser inte skulle upptas av personer som redan besitter tillräckliga kunskaper i ämnet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandena.

Ett yrkande om treterminssystem avstyrktes i betänkande 2006/07:UbU4. Utskottet konstaterade att varje lärosäte sedan början av 1990-talet självständigt kan besluta om läsårets indelning i terminer. I högskoleförordningen anges bara att all utbildning på grundnivå och avancerad nivå ska bedrivas i form av kurser och att dessa får sammanföras till utbildningsprogram (6 kap. 13 §). Utskottet ansåg vidare att en modell med ett treterminssystem kan öka genomströmningen av studenter, leda till ett mer effektivt utnyttjande av högskolans resurser samt förbättra studenternas ekonomiska situation.

Utskottet anser att internationaliseringsarbete är betydelsefullt för högskolans utveckling, vilket även framgår av regleringsbrev till universitet och högskolor, men anser att beslut om ansökan om ackreditering i enlighet med ECTS bör hanteras av lärosätena själva. För tillfället kan dock inga ansökningar göras då EU-kommissionen förbereder ett nytt ansökningsförfarande.

Regleringsbrev till universitet och högskolor år 2008 innehåller mål om att den internationella rörligheten avseende studenter och lärare ska öka. I årsredovisningen för 2009 ska lärosätena redovisa den internationella rörligheten, i synnerhet i förhållande till utbildningsprogram inom Europeiska unionen.

Utskottet avstyrkte ett yrkande om fri tentamensrätt i betänkande 2006/07:UbU4. Utskottet framhöll att kurser inom högskolan ofta innehåller andra obligatoriska moment än skriftlig tentamen som studenten måste fullfölja för att examineras.

Studentfrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandena som gäller studentfrågor.

Jämför reservationerna 25 (v, mp) och 26 (mp) samt särskilt yttrande 2 (s).

Motioner

Vänsterpartiet menar i motion 2007/08:So295 yrkande 16 att lagen (2001:1286) om likabehandling av studenter i högskolan även ska omfatta diskriminering på grund av könsidentitet. I dag omfattar lagen bl.a. sexuell läggning, men könsidentitet har ingenting med personens sexuella läggning att göra. En transperson kan således vara homosexuell, bisexuell eller heterosexuell.

I motion 2007/08:So335 yrkande 30 menar Vänsterpartiet att studenter vid Försvarshögskolan och Polishögskolan ska omfattas av lagen (2001:1286) om likabehandling av studenter i högskolan.

Även i motion 2007/08:Ub422 (m, c, fp, v, mp) yrkandena 8 och 9 anförs att Polishögskolan och Försvarshögskolan ska omfattas av lagen (2001:1286) om likabehandling av studenter i högskolan.

Miljöpartiet anser i motion 2007/08:A402 yrkande 37 att Högskoleverket bör få i uppdrag att kartlägga sexuella trakasserier på universitet och högskolor. Man hänvisar till att undersökningar visat att 15 % av kvinnorna som studerar på grundutbildningen och 25 % av de kvinnliga doktoranderna har blivit utsatta för sexuella trakasserier.

Kårobligatoriet bör avskaffas, enligt motion 2007/08:Ub380 (m). Rättigheten att slippa vara medlem i en organisation borde vara självklar. Trots det tvingas Sveriges drygt 300 000 studenter varje år att lösa medlemskap i studentkårerna.

Även i motion 2007/08:Ub538 (m) yrkande 1 föreslås att kårobligatoriet avskaffas. Motionären menar att det är principiellt fel att i ett demokratiskt land tvinga medborgarna att ingå i en sammanslutning. Dessutom skulle frivilligt medlemskap öka kårernas legitimitet. Enligt yrkande 2, samma motion, behövs det flexibla regler för studentinflytande när obligatoriet avskaffas. Systemet för utseende av studentrepresentanter bör kunna anpassas till varje enskilt lärosäte. Enligt yrkande 3 bör nationer även fortsättningsvis få en förmånlig skattemässig behandling.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandena.

Regeringen har i januari 2008 överlämnat en remiss till Lagrådet med förslag till en ny sammanhållen diskrimineringslag. Den nya lagen är tänkt att ersätta jämställdhetslagen och sex andra diskrimineringslagar, bl.a. lagen (2001:1286) om likabehandling av studenter i högskolan. Lagrådsremissen behandlar frågan om nya diskrimineringsgrunder. Utskottet anser att riksdagen bör avvakta regeringens proposition.

Försvarshögskolan lyder under högskolelagen (1992:1434) sedan den 1 januari 2008 (prop. 2006/07:64, bet. 2006/07:FöU9, rskr. 2006/07:193). Därmed omfattas Försvarshögskolan även av bestämmelserna i lagen (2001:1286) om likabehandling av studenter i högskolan. Regeringen har utsett en särskild utredare (dir. 2006:139) som ska lämna förslag till hur

den nuvarande polisutbildningen bör reformeras. Utredaren ska bl.a. ta ställning till huruvida polisutbildningen kan och bör omvandlas till en högskoleutbildning. Uppdraget ska redovisas senast den 30 mars 2008. Utskottet anser att riksdagen bör invänta regeringens beredning av utredarens förslag.

Högskoleverket har i sin rapport Studentspegeln 2007 bl.a. undersökt i vilken grad studenter utsätts för sexuella trakasserier. Totalt upplevde 3 % av kvinnorna och 1,6 % av männen att de någon gång under studietiden blivit sexuellt trakasserade av antingen studenter, lärarpersonal eller administrativ personal. En motsvarande undersökning gällande doktorander kommer att publiceras i rapporten Doktorandspegeln i maj 2008. Preliminär statistik visar att 9 % av kvinnorna och 3 % av männen anger att de någon gång blivit sexuellt trakasserade av antingen andra doktorander, undervisande personal, handledare eller av administrativ personal. Lagen (2001:1286) om likabehandling av studenter i högskolan anger att en högskola ska vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att studenter eller sökande utsätts för trakasserier (4 §). Lagen nämner bl.a. trakasserier som har samband med könstillhörighet eller är av sexuell natur.

En särskild utredare har haft i uppdrag att föreslå hur en avveckling av kår- och nationsobligatoriet kan genomföras (dir. 2007:49). Uppdraget har redovisats i februari 2008. Utskottet anser inte att riksdagen bör föregripa regeringens beredning av utredarens förslag.

Högskolans personal

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandena som gäller högskolans personal.

Motion

I motion 2007/08:Ub226 (m) yrkande 6 anförs att tidigare regler gällande professorers anställningsskydd bör återinföras. Nuvarande regler sägs reducera professorernas oberoende och status. Enligt yrkande 7, samma motion, bör lektorers rätt att bli befordrade till professorer ersättas med en möjlighet för respektive lärosäte att besluta om sådan befordran. Därmed skulle man kunna återinföra professorernas särskilda anställningsskydd utan att riskera att ställa lärosätena inför framtida budgetproblem med ett stort antal oavsättliga medarbetare.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandena.

En särskild utredare har haft i uppdrag att göra en översyn av dagens befattningsstruktur vid universitet och högskolor (dir. 2006:48). Utredaren redovisade sitt uppdrag i december 2007 (SOU 2007:98). I uppdraget ingick särskilt att utvärdera den s.k. befordringsreformen, dvs. möjligheten för lektorer som är tillräckligt vetenskapligt och pedagogiskt meriterade att inom ramen för sin anställning befordras till professorer samt för adjunkter att befordras till lektorer om de har behörighet för en sådan anställning. Utskottet anser att riksdagen bör avvakta regeringens beredning av utredarens förslag.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. **Högskolans framtida utveckling, punkt 1 (s)**

av Marie Granlund (s), Agneta Lundberg (s), Louise Malmström (s), Peter Hultqvist (s), Thomas Strand (s) och Caroline Helmersson-Olsson (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2007/08:Ub444 yrkande 5 och 2007/08:Ub510 yrkandena 1 och 2 samt avslår motionerna 2007/08:Ub226 yrkande 5, 2007/08:Ub465 och 2007/08:N341 yrkande 4.

Ställningstagande

Socialdemokraterna anser att Sverige ska vara en ledande kunskaps- och forskningsnation. De människor och nationer som är bäst förberedda att möta globaliseringen kommer att hävda sig bättre i framtiden. Kunskap och bildning vidgar också människors vyer och bidrar till personlig utveckling. Utbildning är en avgörande förutsättning för att befästa demokratin och utjämna olikheter i fördelningen av välfärd, inflytande och möjligheter att aktivt delta i samhället. Ojämligheter i tillgången till utbildning betyder ojämlikheter i makt både över det egna livet och i samhället. Alla människors rätt till kunskap och utveckling är utgångspunkten för socialdemokratisk utbildningspolitik. Därför satsar Socialdemokraterna mer på högskola och forskning än den borgerliga regeringen genom fler högskoleplatser och betydligt mer ekonomiska resurser till forskning.

Högskoleverkets kvalitetsuppföljningar visar att svenska universitet och högskolor överlag står sig väl vid en internationell jämförelse av utbildningskvaliteten. Ändå finns vissa kvalitetsproblem som måste hanteras, vilket bl.a. kan ske genom tydligare profilering av utbildningsutbudet, ökad samverkan mellan och inom lärosäten samt koncentration av vissa utbildningar. Profilering kan leda till en effektivare resursanvändning och samtidigt ge en mer diversifierad utbildning på ett nationellt plan. Socialdemokraterna avvisar dock alla planer på att med politiska beslut tvinga högskolor till sammanslagning eller samverkan.

2. Högskolans framtida utveckling, punkt 1 (v)

av Eva Olofsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:N341 yrkande 4 och avslår motionerna 2007/08:Ub226 yrkande 5, 2007/08:Ub444 yrkande 5, 2007/08:Ub465 och 2007/08:Ub510 yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Utbildning och forskning var under lång tid knutna till ett fåtal orter. Regionaliseringen av högskolorna har därför betytt mycket för att jämna ut skillnaderna i utbildningsnivåer mellan storstäder och övriga Sverige. Vänsterpartiet anser att högskolorna i ökad omfattning måste stärka sin närvaro på fler orter och kunna erbjuda kvalificerad yrkesutbildning samt aktivt medverka i landsbygdens näringslivsutveckling.

3. Systemet för resursfördelning, punkt 2 (s)

av Marie Granlund (s), Agneta Lundberg (s), Louise Malmström (s), Peter Hultqvist (s), Thomas Strand (s) och Caroline Helmersson-Olsson (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Ub510 yrkandena 3 och 12.

Ställningstagande

Socialdemokraterna menar att det behövs ett förändrat resurstilldelningssystem som förstärker kvaliteten i den högre utbildningen. Den tidigare socialdemokratiska regeringen tillsatte därför en utredning med uppdrag att se över det nuvarande systemet. Utredaren skulle utifrån sin översyn föreslå eventuella förändringar av resurstilldelningssystemet eller överväga andra åtgärder som skulle ge möjlighet att bedriva utbildning av hög kvalitet, tillgodose lärosätenas behov av stabila ekonomiska förutsättningar samt bedriva utbildningssamverkan mellan universitet och högskolor.

Socialdemokraterna anser att det är nödvändigt att det tas ett helhetsgrepp när det gäller förändringar i högskolans resurstilldelningssystem. Det nya systemet måste även innebära att det kan bedrivas högkvalitativ utbild-

ning och forskning i hela landet. Av både rättvise- och kvalitetsskäl är det vidare viktigt att kvinnor kan påverka högskolans verksamhet i samma mån som män. Inom ramen för ett nytt system är vi därför öppna för möjligheten att premiera högskolor som arbetar aktivt med jämställdhet och mångfald.

4. Högskolestyrelsernas ledamöter, punkt 3 (s)

av Marie Granlund (s), Agneta Lundberg (s), Louise Malmström (s), Peter Hultqvist (s), Thomas Strand (s) och Caroline Helmersson-Olsson (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2007/08:Ub205 och 2007/08:Ub510 yrkande 13 och avslår motion 2007/08:Ub500 yrkande 1.

Ställningstagande

Staten måste kunna garantera en fri forskning och undervisning med hög kvalitet, oberoende av externa intressen och finansiärer. Därför finansierar staten universiteten och högskolorna med nästan 45 miljarder kronor per år. Besluten om den närmare inriktningen och uppläggningsen av verksamheten beslutas i stort sett av lärosätena själva. Mot denna bakgrund anser Socialdemokraterna att det är rimligt att allmänheten representeras och har insyn i högskolornas arbete. Av detta följer att personer från näringslivet och med politiska förtroendeuppdrag på nationell, regional eller lokal nivå utgör en naturlig rekryteringsbas för en del av lärosätenas styrelser. Därför är Socialdemokraterna emot att regeringen frånhävdade sig rätten att utse flertalet av styrelseledamöterna samt ändringar av förfaranden när styrelser utses. Rektor bör ej vara ordförande för styrelsen och staten bör utse en majoritet av ledamöterna i styrelsen.

5. Högskolornas regionala spridning, punkt 4 (s)

av Marie Granlund (s), Agneta Lundberg (s), Louise Malmström (s), Peter Hultqvist (s), Thomas Strand (s) och Caroline Helmersson-Olsson (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2007/08:Ub250 och 2007/08:Ub417.

Ställningstagande

Eftersom olika län har olika sociala sammansättningar har den geografiska breddningen av högskolan motverkat social snedrekrytering. Högskolor och universitet är också drivkrafter som skapar tillväxt regionalt. Sverige ska konkurrera med kunskap, inte med låga löner. Därför måste vi se till att allt fler medborgare får möjlighet till högre studier och detta kan genomföras enbart om människor får geografiska förutsättningar att studera. En utvecklad distansutbildning spelar härvidlag en viktig roll. Det är därför viktigt att det finns bra utbildning och forskning i hela landet.

6. Uppföljning av studenter efter avslutad högskoleutbildning, punkt 7 (s, mp)

av Marie Granlund (s), Agneta Lundberg (s), Louise Malmström (s), Peter Hultqvist (s), Thomas Strand (s), Caroline Helmersson-Olsson (s) och Lage Rahm (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2007/08:Ub498 yrkande 8 och 2007/08:Ub510 yrkande 8 och avslår motion 2007/08:Ub439.

Ställningstagande

Samtliga universitet och högskolor bör ges i uppdrag att systematiskt följa upp tidigare studenter för att ytterligare höja kvaliteten i utbildningen. Uppföljningar är ett bra sätt för lärosätena att få en uppfattning om i vilken grad utbildningarna är anpassade till arbetsmarknadens behov. De kan också ge underlag för att skapa nya utbildningar eller vidareutveckla innehåll och kvalitet i existerande utbildningar. Därtill kan resultat från uppföljningar användas för att ge studenter och sökande mer information om utbildningarna och vad de leder till.

7. Uppföljning av högskolornas jämställdhetsarbete, punkt 8 (mp)

av Lage Rahm (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:A402 yrkande 31.

Ställningstagande

Jämställdheten inom högskolan har i vissa avseenden uppvisat en positiv utveckling. Från att ha varit en nästan exklusivt manlig miljö har högskolevärlden successivt erövrats av kvinnorna. På de högre nivåerna inom akademien är dock kvinnorna fortfarande få. Högskoleutbildningen kännetecknas även av en betydande könssegregering. Miljöpartiet anser därför att Högskoleverket bör ges i uppdrag att ta fram jämställdhetsindikatorer för uppföljning och jämförelser av lärosätenas arbete med jämställdhetsfrågorna. I tillägg till detta bör Högskoleverket vid tillsyn granska lärosätena ur jämställdhetssynpunkt.

8. Grundläggande behörighet på grund av ålder och arbetslivserfarenhet, punkt 10 (s, v, mp)

av Marie Granlund (s), Agneta Lundberg (s), Louise Malmström (s), Peter Hultqvist (s), Thomas Strand (s), Caroline Helmersson-Olsson (s), Eva Olofsson (v) och Lage Rahm (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Ub510 yrkande 10.

Ställningstagande

Det är en demokratisk fråga att alla ska få samma chans till utbildning. Insatser för ett livslångt lärande gör det möjligt för människor att gå mellan arbetslivet och studier. Ett viktigt verktyg för att uppnå dessa mål har varit den s.k. 25:4-regeln. Den innebar att om man var minst 25 år och hade fyra års arbetslivserfarenhet fick man högskolebehörighet. Genom att avskaffa 25:4-regeln har regeringspartierna försvårat för många grupper i samhället att börja studera och göra nya val i livet.

9. Validering av reell kompetens, punkt 11 (s)

av Marie Granlund (s), Agneta Lundberg (s), Louise Malmström (s), Peter Hultqvist (s), Thomas Strand (s) och Caroline Helmersson-Olsson (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Ub443 yrkande 3.

Ställningstagande

Validering av en persons reella kompetens innebär att en person som inte har formell behörighet, men som genom andra erfarenheter anser sig kunna tillgodogöra sig högre utbildning, ska kunna ansöka till högskolan. Socialdemokraterna menar att validering kan bidra till att bredda rekryteringen samtidigt som det undviker slöseri med resurser. Människor med kompetens att klara högre utbildning ska inte behöva läsa på komvux.

10. Breddad rekrytering m.m., punkt 13 (s)

av Marie Granlund (s), Agneta Lundberg (s), Louise Malmström (s), Peter Hultqvist (s), Thomas Strand (s) och Caroline Helmersson-Olsson (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2007/08:Ub443 yrkande 1, 2007/08:Ub444 yrkande 1 och 2007/08:Ub510 yrkandena 6 och 11.

Ställningstagande

Socialdemokraterna anser att högskolan ska vara öppen för alla oavsett bakgrund, etnisk tillhörighet, bostadsort, könstillhörighet eller funktionshinder. Den mångfald som finns i samhället måste avspeglas också i högskolan, både när det gäller studenter, lärare och forskare. I en grupp där studenterna har skiftande bakgrund berikas utbildningen av att olika erfarenheter, perspektiv och uppfattningar bryts mot varandra. Socialdemokrater vill därför att kravet på högskolorna att arbeta med breddad rekrytering ska ersättas eller kompletteras med ett mångfaldsmål som också fokuserar på breddat deltagande och fullföljande av studierna.

Nya grupper av studenter inom högskolan ställer dock nya krav på stöd och pedagogisk utbildning. Tyvärr har de borgerliga partierna beslutat att allt det samordnande arbetet med breddad rekrytering och pedagogiskt utvecklingsarbete ska läggas ned. Socialdemokraterna vill i stället behålla de medel som funnits för dessa syften. För oss är detta en kvalitetsfråga och en rättvisefråga.

Dagens snedrekrytering innebär att personer med goda förutsättningar att klara av högskolestudier inte studerar. Samhället utnyttjar därigenom inte sina begåvningsresurser, samtidigt som efterfrågan på personer med högre utbildning ökar. Högskolor måste därför lägga särskilda resurser på att nå nya studentgrupper och beakta att dessa grupper kanske inte nås med samma typ av information som traditionella studenter. Utveckling av nya metoder för rekrytering är därför nödvändigt.

11. Högskoleutbildningens kvalitet, punkt 15 (s, v)

av Marie Granlund (s), Agneta Lundberg (s), Louise Malmström (s), Peter Hultqvist (s), Thomas Strand (s), Caroline Helmersson-Olsson (s) och Eva Olofsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2007/08:Ub444 yrkande 2 och 2007/08:Ub510 yrkande 5.

Ställningstagande

Trots att Högskoleverkets kvalitetsuppföljningar visar att svenska universitet och högskolor överlag står sig väl vid en internationell jämförelse av utbildningskvaliteten finns kvalitetsproblem som måste hanteras. Vi ser allvarligt på rapporteringen om utbildningar där antalet lärarledda lektioner är mycket begränsat. Det finns även en brist på disputerade lärare vid ett antal av landets högskolor. För närvarande har i genomsnitt 54 % av lärarna avlagt doktorsexamen. För att leva upp till krav på forskningsanknytning och att all högskoleutbildning ska vila på vetenskaplig grund bör ambitionsnivån höjas. Det är i mötet mellan student och lärare som studenten kan utveckla de kunskaper som en akademisk utbildning ska innebära. Därför satsar vi mer på högskola och forskning än den borgerliga regeringen genom fler högskoleplatser och betydligt mer ekonomiska resurser till forskning.

- 12. Övergången mellan studier och arbetsliv, punkt 16 (s, mp)**
av Marie Granlund (s), Agneta Lundberg (s), Louise Malmström (s), Peter Hultqvist (s), Thomas Strand (s), Caroline Helmersson-Olsson (s) och Lage Rahm (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2007/08:Ub498 yrkande 7, 2007/08:Ub510 yrkande 7 och 2007/08:A400 yrkande 17.

Ställningstagande

Övergången mellan studier och arbete måste förbättras. Många nyblivna akademiker får i dag vänta länge innan de får sitt första jobb. Vi vill därför att högskolan och arbetsmarknaden hittar fler kontaktytor och förutsättningar för samverkan, t.ex. genom praktikplatser eller traineejobb. Utbildningar med god arbetslivsanknytning ger verklighetsförankring och kunskaper om framtida yrkesliv. Kontakter med arbetslivet under studietiden utjämnar också tidigare skillnader i kontaktnät, vilket är viktigt för möjligheterna till anställning efter examen. Högskolor och universitet bör därför få ett tydligt uppdrag att förbereda studenterna inför arbetslivet. Därtill bör de få i uppdrag att inlemma karriärplanering för alla studenter tidigt i utbildningen.

- 13. Kunskap om homosexuella, bisexuella och transpersoner i högskoleutbildningar, punkt 17 (v)**
av Eva Olofsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2007/08:So335 yrkande 33 och 2007/08:Ub422 yrkande 7 och avslår motionerna 2007/08:So294 yrkande 6, 2007/08:Ub454, 2007/08:Ub455 och 2007/08:Ub550.

Ställningstagande

Universitet och högskolor har en central roll för att undanröja diskriminering och osynliggörande av homosexuella, bisexuella och transpersoner. Vänsterpartiet anser att kunskap om homosexuella, bisexuella och transpersoner (HBT-kunskap) bör integreras i all grundutbildning som bedrivs vid högskolor och universitet. Särskilt viktig är sådan kunskap inom exempel-

vis psykologprogrammet, juristprogrammet, socionomprogrammet, lärarprogrammet, sjuksköterskeprogrammet och läkarprogrammet. Regeringen bör därför ge Högskoleverket i uppdrag att ta fram förslag till nödvändiga ändringar i examensordningen i syftet att integrera HBT-kunskap i högskoleutbildningen.

14. Kunskap om homosexuella, bisexuella och transpersoner i högskoleutbildningar, punkt 17 (mp)

av Lage Rahm (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:So294 yrkande 6 och avslår motionerna 2007/08:So335 yrkande 33, 2007/08:Ub422 yrkande 7, 2007/08:Ub454, 2007/08:Ub455 och 2007/08:Ub550.

Ställningstagande

I grundutbildningen för läkare ingår i dag högst en frivillig föreläsning som gäller kunskap om homosexuella, bisexuella och transpersoner (HBT-kunskap). Många HBT-personer som varit patienter kan vittna om stor okunskap på vårdens alla nivåer. Miljöpartiet menar därför att regeringen bör vidta åtgärder för att säkerställa att personal inom vården har tillräckliga HBT-kunskaper. Det är t.ex. viktigt att högskoleutbildningarna för läkare, sjuksköterskor, socionomer och psykologer innehåller sådan undervisning. Krav på HBT-kunskap bör därför ingå i respektive examen.

Skolan är en av samhällets viktigaste normskapande instanser. Skolan är också en arbetsplats för hundratusentals människor. Diskriminering på grund av eller med hänvisning till sexuell läggning tas i dag inte på samma allvar som rasism. HBT-kunskap ingår inte i undervisningen på lärarprogrammen, och lärare får i liten utsträckning fortbildning inom området. Miljöpartiet anser därför att HBT-kunskap ska ingå i examensordningen för lärarexamina.

15. Arbetsmiljökunskap i vissa utbildningar, punkt 18 (v)

av Eva Olofsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:A381 yrkande 12.

Ställningstagande

Grundläggande i en strategi för bättre arbetsmiljöer samt för färre skador och sjukdomar relaterade till arbetet är väl fungerande arbetsmiljöutbildningar. Arbetsmiljökunskap är därför viktigt i vissa högskoleutbildningar, t.ex. för ingenjörer, konstruktörer och ekonomer. I högskoleförordningen gällande ingenjörsutbildningar finns krav på arbetsmiljökunskap, men Högskoleverkets utvärdering (2003:20R) visar att det finns stora brister när det gäller dessa kunskaper. Mot denna bakgrund krävs ett förtydligt ansvar för att arbetsmiljökunskap även i praktiken blir en viktig del i utbildningssystemet. Därför bör en handlingsplan tas fram i syfte att rusta upp arbetsmiljökunskapen i utbildningsprogram som har stor betydelse för arbetsmiljön.

16. Utbildning av lärare i svenska för invandrare, punkt 19 (v) av Eva Olofsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Ub271 yrkande 3.

Ställningstagande

I dag finns drygt 1 600 lärare som undervisar i svenska för invandrare (sfi). Enligt Myndigheten för skolutveckling saknar 64 % av sfi-lärarna högskolepoäng i svenska som andraspråk och bara 12 % har minst ett års studier i ämnet. En fjärdedel av sfi-lärarna saknar helt pedagogisk grund.

Det finns i dag ingen beskrivning av vilken kompetens man ska ha för att bli behörig sfi-lärare. Den enda regleringen är skollagens allmänna krav på att lärare ska ha en utbildning som är avsedd för den undervisning de i huvudsak ska bedriva (2 kap. 3 §). Vänsterpartiet anser därför att det måste bli klarhet i vilken kompetens som ska krävas för att bli sfi-lärare. Vidare bör det bli möjligt att utbilda sig till sfi-lärare antingen genom ett spår i lärarutbildningen eller som en egen utbildning. Den redan påbörjade utredningen som ska lämna förslag om en ny lärarutbildning (dir. 2007:103) bör därför få tilläggsdirektiv rörande detta.

17. Kunskap om jämställdhet i högskoleutbildningar, punkt 20 (v)

av Eva Olofsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Ub212 yrkande 2 och avslår motionerna 2007/08:Ub397, 2007/08:Ub443 yrkande 5, 2007/08:Ub566 yrkande 33 och 2007/08:A402 yrkande 32.

Ställningstagande

Kunskaperna och kompetensen i frågor som rör jämställdhet måste förbättras. Vänsterpartiet anser därför att kunskapsaspekten av jämställdhet ska skrivas in i examensordningen. Det gäller alla examina, men det är särskilt viktigt och betydelsefullt i alla de utbildningar som leder till yrken som medför arbete med människor, t.ex. lärare, läkare, sjuksköterskor, jurister, socionomer, psykologer och studievägledare.

I examensordningen för lärarexamen finns i dag ett mål om att lärarstudenten ska inse betydelsen av könsskillnader i undervisningssituationen och vid presentation av ämnesstoffet. Vänsterpartiet menar att detta är både vagt och oklart och föreslår följande lydelse: Lärarstudenten ska inse betydelsen av könsmaktsordning i skolans hela verksamhet och i undervisning, i relationen till eleverna likaväl som vid val av och presentation av ämnesstoff.

18. Kunskap om jämställdhet i högskoleutbildningar, punkt 20 (mp)

av Lage Rahm (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2007/08:Ub566 yrkande 33 och 2007/08:A402 yrkande 32 och avslår motionerna 2007/08:Ub212 yrkande 2, 2007/08:Ub397 och 2007/08:Ub443 yrkande 5.

Ställningstagande

Miljöpartiet anser att det är viktigt att arbetet i för- och grundskolan ska genomsyras av genuspedagogik. Således är det grundläggande att alla lärare genomgår en genusutbildning för att barn från tidig ålder ska mötas

av en könsneutral pedagogik. Den nuvarande examensordningen för lärarutbildningen är föråldrad och snarare befäster den rådande ojämsliddheten än motarbetar den. Riksdagen bör därför ge regeringen i uppdrag att inom ramen för översynen av lärarutbildningen se över examensordningen så att den befäster vikten av att studenten ska ha insikt i genusproblematik och kunna undervisa på ett sätt som främjar jämställdhet och motverkar att eleverna stängs in i könsroller.

För att vi ska få ett samhälle som konsekvent arbetar mot mäns våld mot kvinnor på alla nivåer krävs det omfattande förändringar av många högskoleutbildningar. I propositionen Kvinnofrid (prop. 1997/98:55) föreslogs att examensordningen i högskoleförordningen skulle kompletteras för vissa yrkesexamina i syfte att säkerställa att jämställdhetsfrågor och frågor om våld mot kvinnor blir belysta i relevanta yrkesutbildningar. Denna komplettering saknas fortfarande för de flesta utbildningar. Examensordningen för ett antal examina bör därför kompletteras med genuskunskap och kunskap om mäns våld mot kvinnor.

19. Utomhuspedagogik i lärarutbildningen, punkt 21 (mp)

av Lage Rahm (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Ub557 yrkande 2.

Ställningstagande

I skolan begränsas undervisningen alltför ofta av klassrummets fyra väggar. Genom att använda utemiljöer lär sig eleverna om naturen samtidigt som det leder till mer rörelse under skoldagen och ger en trygghet i närmiljön. Kunskap om utomhuspedagogik borde därför finnas i all lärarutbildning.

20. Kunskaper om sex och samlevnad i lärarutbildningen, punkt 22 (v)

av Eva Olofsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 22 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Ub537 yrkande 1 och avslår motionerna 2007/08:Ub274 yrkande 1 och 2007/08:Ub330 yrkande 1.

Ställningstagande

Skolans sex- och samlevnadsundervisning blev obligatorisk i Sverige år 1955. Trots detta visar undervisningen både i grundskolan och på lärarutbildningarna stora brister. Endast 6 % av lärarstudenterna får sådan undervisning, trots att ämnet ska vara ämnesövergripande enligt läroplanen. Bristen på sex- och samlevnadsundervisning får konsekvenser. De senaste åren har antalet sexuellt överförbara sjukdomar ökat i Sverige, i synnerhet förekomsten av klamydia. För att skolan ska kunna leva upp till läroplanen och för att alla elever ska få en kvalitativ sex- och samlevnadsundervisning måste ämnet bli obligatoriskt även på lärarutbildningen.

21. Särskild lärarutbildning för yrkeslärare, punkt 24 (s)

av Marie Granlund (s), Agneta Lundberg (s), Louise Malmström (s), Peter Hultqvist (s), Thomas Strand (s) och Caroline Helmersson-Olsson (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 24 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Ub514 yrkande 1.

Ställningstagande

En viktig del i kvalitetsarbetet för den yrkesinriktade gymnasiala utbildningen är att säkra lärartillgången. De senaste årens examination av yrkeslärare har varit låg samtidigt som alltför många av de yrkesverksamma lärarna närmar sig pensionsåldern. Presumptiva yrkeslärare inom vissa gymnasieprogram har av olika skäl varit svåra att rekrytera till de reguljärt upplagda lärarutbildningarna. Den tidigare socialdemokratiska regeringen genomförde särskilda satsningar på lärarutbildning för yrkeslärare åren 2002–2006. Socialdemokraterna anser att denna satsning bör permanentas.

22. Imamutbildning, punkt 25 (s)

av Marie Granlund (s), Agneta Lundberg (s), Louise Malmström (s), Peter Hultqvist (s), Thomas Strand (s) och Caroline Helmersson-Olsson (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 25 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Ub282 och avslår motion 2007/08:Ub210.

Ställningstagande

Det är angeläget att det finns teologisk imamutbildning på högskolenivå i Sverige. I dag är det vanligt att muslimska församlingar anlitar imamer från ursprungslandet. Denna imam saknar ofta kunskap i såväl det svenska språket som det svenska samhället. Unga muslimer i Sverige vittnar om att de har svårt att känna förtroende för många av de imamer som i dag verkar i församlingarna. Dessa unga svenskar behöver diskutera teologiska och vardagliga frågor med någon som förstår deras värld. Regeringen bör därför ta initiativ till att starta en imamutbildning på högskolenivå.

23. Utbildning av tolkar, punkt 26 (mp)

av Lage Rahm (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 26 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Sf344 yrkande 29.

Ställningstagande

Bristen på auktoriserade tolkar i Sverige är stor, i synnerhet utanför storstäderna. För att säkerställa en rättssäker asylprocess är det av yttersta vikt att vi kan erbjuda kompetenta tolkar i hela landet. Regeringen bör därför ta initiativ till att förbättra möjligheterna att både utbilda sig till tolk och att kunna försörja sig på yrket.

24. Information vid validering, punkt 28 (v)

av Eva Olofsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 28 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:A349 yrkande 16.

Ställningstagande

Validering är ett användbart redskap för att ta till vara praktiska och teoretiska kunskaper, inte minst om de har förvärvats utomlands. Vid bedömning och erkännande av utbildning är det dock mycket viktigt vilken information som lämnas. I de fall en utländsk utbildning inte anses motsvara en svensk utbildning ska det ges tydlig information om exakt vad som behöver kompletteras samt hur och var detta kan göras. Den sökande ska då också erbjudas studievägledning.

25. Likabehandling av studenter, punkt 32 (v, mp)

av Eva Olofsson (v) och Lage Rahm (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 32 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2007/08:So295 yrkande 16 och 2007/08:So335 yrkande 30 och avslår motion 2007/08:Ub422 yrkandena 8 och 9.

Ställningstagande

Lagen (2001:1268) om likabehandling av studenter i högskolan ska även omfatta diskriminering på grund av könsidentitet. I dag omfattar lagen bl.a. sexuell läggning, men könsidentitet har ingenting med personens sexuella läggning att göra. Vidare anser vi att även studenter vid Försvarshögskolan och Polishögskolan ska omfattas av lagen (2001:1268) om likabehandling av studenter i högskolan. Det finns inget som tyder på att dessa skolor är undantagna från den heterosexuella norm som råder i det övriga samhället.

26. Sexuella trakasserier inom högskolan, punkt 33 (mp)

av Lage Rahm (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 33 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:A402 yrkande 37.

Ställningstagande

Enligt lagen (2001:1286) om likabehandling av studenter är landets lärosäten förpliktade att förebygga och förhindra sexuella trakasserier. Trots detta visar undersökningar att 15 % av kvinnorna som studerar på grundutbildning och 25 % av de kvinnliga doktoranderna har blivit utsatta för sexuella trakasserier. Det är mycket viktigt att högskolorna tar detta problem på allvar och arbetar aktivt för att motverka dessa destruktiva strukturer inom akademien. Som en del i detta arbete anser Miljöpartiet att Högskoleverket bör få i uppdrag att kartlägga sexuella trakasserier på universitet och högskolor.

Särskilda yttranden

1. Övriga utbildningsfrågor, punkt 31 (s)

Marie Granlund (s), Agneta Lundberg (s), Louise Malmström (s), Peter Hultqvist (s), Thomas Strand (s) och Caroline Helmersson-Olsson (s) anför:

Socialdemokraterna efterlyser reformer och åtgärder som gör att studenter kan komma ut på arbetsmarknaden tidigare. Ett förslag som kan övervägas i detta sammanhang är en övergång till ett treterminssystem inom högskolan. Ett sådant system skulle kunna öka genomströmningen och effektiviteten i högskolan, samtidigt som studenternas ekonomiska situation skulle bli tryggare.

2. Kårobligatoriet, punkt 34 (s)

Marie Granlund (s), Agneta Lundberg (s), Louise Malmström (s), Peter Hultqvist (s), Thomas Strand (s) och Caroline Helmersson-Olsson (s) anför:

Socialdemokraterna har inget intresse att principiellt försvara ett obligatoriskt medlemskap i studentkårerna. Vårt intresse handlar om att slå vakt om studentinflytandet och garantera det studiesociala arbetet på universitet och högskolor. Sverige har i dag inom ramen för vårt högskolesystem ett unikt studentinflytande på alla nivåer, från den enskilda kursen till den nationella arenan. Socialdemokraterna kommer aldrig att acceptera en utveckling som leder till att studenternas inflytande och arbete för att utveckla kvaliteten i den högre utbildningen försvagas. Om regeringen tänker gå vidare med Obligatorieutredningens förslag (SOU 2008:11) är det dessutom viktigt att finansieringen av ett avskaffande klargörs. Enligt vår mening får inte finansieringen lösas med ytterligare neddragningar i högskolan.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2007

2007/08:Fö223 av Gunilla Wahlén m.fl. (v):

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att totalförsvarspliktiga efter godkänd fullgjord tjänstgöring ska ha rätt att tillgodoräkna sig 0,2 poäng på högskoleprovet.

2007/08:Sf344 av Bodil Ceballos m.fl. (mp):

29. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av kompetenta tolkar.

2007/08:So228 av Agneta Berliner (fp):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utbildning om missbruksberoende ska vara obligatorisk inom vårddyrkenas grundutbildning.

2007/08:So294 av Helena Leander m.fl. (mp):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att mål om HBT-kunskap bör tas in i läkarernas och lärarnas examensordning.

2007/08:So295 av Lars Ohly m.fl. (v):

16. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring som innebär att lagen (2001:1268) om likabehandling av studenter i högskolan även omfattar diskriminering på grund av könsidentitet.

2007/08:So316 av Agneta Lundberg och Jan Björkman (båda s):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om beroendekunskap vid högskola och universitet.

2007/08:So335 av Lars Ohly m.fl. (v):

30. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring som innebär att studenter vid Försvarshögskolan och Polishögskolan ska omfattas av lagen (2001:1268) om likabehandling av studenter i högskolan.

33. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge Högskoleverket i uppdrag att ta fram förslag till nödvändiga ändringar i högskoleförordningens examensordningar i syfte att integrera HBT-frågor.

2007/08:So402 av Solveig Hellquist (fp):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en kampanjsatsning ska göras för att värva fler män till socionomutbildningen.

2007/08:So487 av Barbro Westerholm (fp):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utbildningen i geriatrik och i läkemedelsanvändning.

2007/08:Ub205 av Fredrik Olovsson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om högskolornas styrelser.

2007/08:Ub210 av Lars-Ivar Ericson och Maria Kornevik Jakobsson (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om nationell imamutbildning.

2007/08:Ub212 av Rossana Dinamarca m.fl. (v):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förändringar i högskoleförordningens examensordningar.

2007/08:Ub223 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att försäkringsmedicin ingår i läkarutbildningen.

2007/08:Ub226 av Andreas Norlén och Finn Bengtsson (båda m):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om värdet av att universitet och högskolor ges en friare ställning i förhållande till riksdag och regering.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tidigare gällande regler om professorernas anställningsskydd bör återinföras.

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att lektors rätt att bli befordrade till professorer bör avskaffas, men att möjligheten för universitet och högskolor att befordra lektorer till professorer bör kvarstå.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att rätten för universitet och högskolor att själva utforma antagningskriterier för sina utbildningar bör öka.

2007/08:Ub241 av Jan Ericson och Ulf Sjösten (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en universitetsanknuten kiropraktorutbildning bör etableras i Sverige.

2007/08:Ub243 av Cecilia Wikström i Uppsala (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att skapa förutsättningar för lärosäten att erbjuda samtliga heltidsstudenter en översiktskurs i humaniora.

2007/08:Ub250 av Ameer Sachet (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om regional spridning för den högre utbildningen.

2007/08:Ub254 av Inger Jarl Beck (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om turism- och besöksnäringens behov.

2007/08:Ub260 av Magdalena Streiffert (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att högskoleförordningens kapitel om tredje uppgiften förstärks och konkretiseras.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Högskoleverket har med samverkan som en del av sina kvalitetsutvärderingar.

2007/08:Ub267 av Sten Bergheden (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett stödjande av arbetet med att starta en högskola för långsamt lärande i Mariestad samt att man ser detta som en helt ny möjlighet för begåvningshandikappade att få ett bra jobb.

2007/08:Ub268 av Staffan Anger (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillstyrka samarbeten mellan Mälardalens högskola och andra högskolor och universitet, främst inom teknikområdet.

2007/08:Ub271 av Rossana Dinamarca m.fl. (v):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om sfi-lärares utbildning.

2007/08:Ub274 av Carina Hägg (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om obligatorisk lärarutbildning i sex och samlevnad.

2007/08:Ub276 av Laila Bjurling (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kunskap inom tobaksprevention ska ingå i alla vårdutbildningar.

2007/08:Ub278 av Margareta Persson m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om översyn av behoven vid Tekniska högskolan i Jönköping.

2007/08:Ub282 av Luciano Astudillo (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en imamutbildning på högskolenivå.

2007/08:Ub289 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kompetensutveckling för yrkesarbetande inom scenkonst och film.

2007/08:Ub293 av Jasenko Omanovic och Eva Sonidsson (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av utbildning i demens- och äldreomsorg i läkarutbildningen.

2007/08:Ub304 av Karin Granbom (fp):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om översyn av kraven för inresande studenter.

2007/08:Ub328 av Magdalena Andersson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om mål för utbytesverksamheten för studenter.

2007/08:Ub329 av Håkan Juholt m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om satsningar på utbildning och forskning i Kalmar län.

2007/08:Ub330 av Börje Vestlund (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utbildning i sexualundervisning på lärarutbildningen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kompetensutveckling av lärare.

2007/08:Ub336 av Anne-Marie Pålsson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om privata företags rätt att sälja akademisk utbildning.

2007/08:Ub341 av Camilla Lindberg (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att låta utreda möjligheten att inrätta ett psykiatricenter i Säter i samarbete med Uppsala universitet och Högskolan Dalarna.

2007/08:Ub346 av Hans Backman (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att staten, som svarar för högskolorna, ska se över möjligheterna att stötta kommunerna när det gäller att finansiera distansundervisningen.

2007/08:Ub351 av Birgitta Sellén och Jörgen Johansson (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att reglerna för att sälja e-learning till länder i hela världen görs möjliga för offentligt finansierade utbildare.

2007/08:Ub364 av Tommy Ternemar m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av utbildning vad avser FN:s kvinnokonvention.

2007/08:Ub378 av Lars-Arne Staxäng (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av förändringar i utbildningen för sjuksköterskor med anledning av den nya utbildningsstrukturen.

2007/08:Ub380 av Christian Holm (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om avskaffande av kårobligatoriet.

2007/08:Ub388 av Camilla Lindberg (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att digitala medier bör införas som obligatoriskt moment i lärarutbildningen.

2007/08:Ub395 av Ola Sundell (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tydliggöra i högskoleförordningen om uppdragsutbildning.

2007/08:Ub397 av Göran Persson i Simrishamn m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att stärka genusvetenskapens ställning i lärarutbildningen.

2007/08:Ub414 av Åsa Lindestam (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utbildning av förskollärare.

2007/08:Ub415 av Luciano Astudillo (s):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om satsning på de lärare som arbetar med lärarutbildningen.

2007/08:Ub417 av Kristina Zakrisson och Berit Högman (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av regionala högskolor och universitet.

2007/08:Ub422 av Olof Lavesson m.fl. (m, c, fp, v, mp):

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om undervisning i HBT-frågor för lärarstuderande.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Polishögskolan ska omfattas av lagen (2001:1268) om likabehandling av studenter i högskolan.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Försvarshögskolan ska omfattas av lagen (2001:1268) om likabehandling av studenter i högskolan.

2007/08:Ub423 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att verka för att vårdutbildningar och vårdgivare upplyses om endometriosis, dess symtom och effekter.

2007/08:Ub425 av Ingemar Vänerlöv (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om det stora behovet av fler utbildade teckenspråklärare.

2007/08:Ub427 av Kerstin Engle m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Trafikflyghögskolan i Ljungbyhed.

2007/08:Ub431 av Peter Jonsson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över reglerna för bedömning av utländsk läkarkompetens.

2007/08:Ub432 av Jan Björkman m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utbildning i Blekinge.

2007/08:Ub434 av Matilda Ernkrans m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om lärcentrum.

2007/08:Ub438 av Finn Bengtsson och Barbro Westerholm (m, fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om forskning och utbildning i geriatrisk klinisk farmakologi.

2007/08:Ub439 av Anna König Jerlmyr (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om nationell uppföljning av studenter vid högre utbildning.

2007/08:Ub442 av Magdalena Streiffert (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa ett treterminssystem.

2007/08:Ub443 av Magdalena Streiffert (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om riktade informationsinsatser för att minska den sociala snedrekryteringen till högskolan.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det ska finnas flera vägar in till högskolan och att högskoleprovet ska reformeras.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att validering och reell kompetens är viktiga instrument för att minska social snedrekrytering.

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att genusperspektiv ska genomsyra kurslitteraturen på högskolorna.

2007/08:Ub444 av Magdalena Streiffert (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att studentgruppen på varje lärosäte ska spegla Sveriges befolkning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att studenterna får mer lärarledd tid.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att fler studenter ska få ta del av ett arbetsintegrerat lärande.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det ska finnas en utarbetad process på samtliga lärosäten som garanterar att kurslitteraturen är relevant, ger olika teoretiska perspektiv, innehåller genusperspektiv och hållbarhetsperspektiv samt att litteraturen inte kränker studentgrupper eller förmedlar stereotypa beskrivningar av människor.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att hitta incitament för högskolor att arbeta mer med profilering.

2007/08:Ub454 av Veronica Palm m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utbildning kring frågor om homo- och bisexuella och transpersoner kommer lärare till godo.

2007/08:Ub455 av Veronica Palm m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ändring i högskoleförordningen för lärarutbildningar.

2007/08:Ub465 av Jessica Polfjärd och Tomas Tobé (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att öka friheten för landets universitet och högskolor.

2007/08:Ub489 av Sven Gunnar Persson (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en läkarutbildning vid Örebro universitet.

2007/08:Ub490 av Ulrika Karlsson i Uppsala och Christian Holm (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om införande av en fri tentamensrätt.

2007/08:Ub498 av Mona Sahlin m.fl. (s):

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om högskolors och universitets uppdrag att förbereda studenterna på arbetslivet och inlemma karriärplanering i utbildningen.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att högskolor och universitet bör ges i uppdrag att följa upp studenter efter avslutad utbildning.

2007/08:Ub500 av Berit Högman (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att icke-svenska medborgare ska ha möjlighet att sitta i universitets- och högskolestyrelser.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen tar ansvar för att fler universitet och högskolor ECTS-ackrediterar sig för studenternas bästa.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att internationalisering ska vara integrerat i alla kurser och utbildningslinjer på universitet och högskolor.

2007/08:Ub510 av Marie Granlund m.fl. (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska vara en ledande kunskapsnation.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att höja utbildningskvaliteten genom tydligare profilering av utbildningsutbudet, ökad samverkan mellan och inom lärosäten och koncentration av vissa utbildningar.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett nytt resurstilldelningssystem som möjliggör högkvalitativ utbildning och forskning i hela landet.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om höjd kvalitet och omfattning på undervisningen.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om breddad rekrytering och pedagogisk utveckling inom högre utbildning.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om högskolors och universitets uppdrag att förbereda studenterna för arbetslivet och inlemma karriärplanering i utbildningen.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att följa upp tidigare studenter för att höja utbildningskvaliteten och utbildningarnas arbetslivsrelevans.

10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att arbetslivserfarenhet ska vara meriterande vid tillträde till högskola och universitet.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett mångfaldsmål för högre utbildning.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att premiera kvalitetsarbete också med avseende på jämställdhet och mångfald.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att garantera allmänhetens intresse i högskolestyrelserna.

2007/08:Ub514 av Marie Granlund m.fl. (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att permanenta den särskilda lärarutbildningen för yrkeslärare (SÄL).

2007/08:Ub529 av Kenneth G Forslund m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om högre utbildning i Västsverige.

2007/08:Ub537 av Annika Qarlsson m.fl. (c, kd, mp, fp, m, v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om obligatorisk lärarutbildning i sex och samlevnad.

2007/08:Ub538 av Ulrika Karlsson i Uppsala (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om avskaffande av kår- och nationsobligatoriet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om flexibla regler för studentinflytande.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om fortsatt förmånlig skattemässig behandling av nationer.

2007/08:Ub544 av Chatrine Pålsson Ahlgren (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utbildning och fortbildning av läkare och tandläkare.

2007/08:Ub550 av Veronica Palm m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kunskapen om HBT-personers situation måste öka.

2007/08:Ub557 av Mikaela Valtersson och Mats Pertoft (båda mp):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att lärare bör få kunskap om utomhuspedagogik.

2007/08:Ub558 av Mats Pertoft m.fl. (mp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett lärcentrum för utomhuspedagogik.

2007/08:Ub564 av Johan Pehrson (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en läkarutbildning vid Örebro universitet.

2007/08:Ub566 av Mats Pertoft m.fl. (mp):

33. Riksdagen begär att regeringen ser över examensordningen för lärarutbildningen så att den befäster vikten av att studenten ska ha insikt i genusproblematik och att lärarna ska kunna undervisa på ett sätt som främjar jämställdhet och motverkar att eleverna stängs in i könsroller.

2007/08:N341 av Kent Persson m.fl. (v):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förstärka näringslivsutvecklingen genom att öka tillgängligheten till högskoleutbildning, kvalificerad yrkesutbildning och vidareutbildning på mindre orter.

2007/08:A349 av Kalle Larsson m.fl. (v):

16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utökad information vid validering av utländsk högskoleutbildning.

2007/08:A381 av Lars Ohly m.fl. (v):

12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om handlingsplan för arbetsmiljökunskap.

2007/08:A400 av Mona Sahlin m.fl. (s):

17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om universitets- och högskoleutbildning.

2007/08:A402 av Peter Eriksson m.fl. (mp):

31. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Högskoleverket bör ges i uppdrag att ta fram jämställdhetsindikatorer.

32. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att genuskunskap respektive genuspedagogik bör ingå i examensordningarna för relevanta utbildningar.
37. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Högskoleverket bör få i uppdrag att kartlägga sexuella trakasserier på universitet och högskolor.